

üheskoos

T U L E V I K   K O O S   J U M A L A G A

VÄIKESED
süütud
VALED

Kuulsus

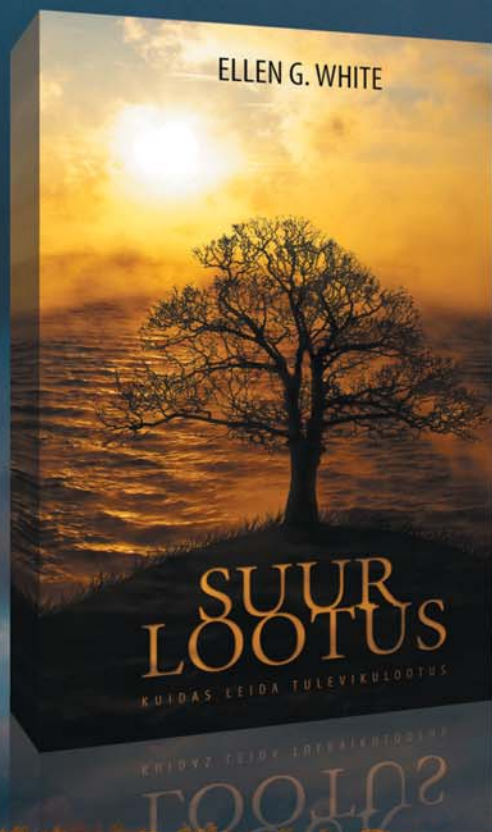
Seks

ELU PÄRAST

SURMA.

KAS TÕESTI?

Suur lootus. Ellen G. White

„Suur lootus“ on adaptatsioon Ellen G. White'i Ajastute konfliktis seeriasse kuuluvast raamatust „Suur võitlus Kristuse ja Saatan vahel: kirikulugu“. See paigutab kõik – meie elu, kannatused, patuprobleemi, Jumala lahendused jne – suure võitluse konteksti, näidates, kuidas Jumala armastus juhivad ajalugu, kujundab meie maailma ja saavutab lõpliku võidu.

pood.advent.ee

Kogudustest, vt lk 63.

Elu täis rõõmu.

Kuusteist autorit jagavad oma lugusid ja mõtisklevad Jumalast, kes on olnud kesksel kohal nende enda kogemustes nii minevikus kui jätkuvalt siiani välja. Need on lood katsumustest, kahtlustest, valust, valgustusest, avastamisest ja rõõmust.

Kui sul on kunagi olnud huvi piibli ja selle tõelise tähenduse vastu, siis on nüüd paras aeg asja lähemalt uurida. Võib-olla omandab piibel esimest korda sinu jaoks tähenduse. Võib-olla leiad, et selle suurema Loo sees on sinulgi oma lugu.

SIS UK ORD

JUMALAD, MISON MEID ALT VEDANUD

Iha	4
Saamahimu	8
Kuulsus	15
Okultism	19

JUMAL KES TOIMIB

Kas me saame Jumalat tunda?	23
Kuidas lõpeb sinu lugu?	27
Missugused on uskumise põhjused?	30
Jumal, miks me kannatame?	33
Mida üleüldse tähendavad headus ja kurjus?	36
Kõige parem lugu, mida ma tean	39
Elu pärast surma. Kas tõesti?	42

JUMAL KANNAB HOOLT TULEVIKU EEST

Miks ma peaksin Jeesust järgima?	45
Väikesed süütud valed	48
Tormihoiatused	51
„Ma tulen jälle tagasi,” ütles Jeesus	55
Suur lootus	58
Sina igavikus	61

Koostas Miroslav Pujic
Kirjutas Grenville Kent
Kujundas Little Zebra Studio
Kaanepilt © www.istockphoto.com
Trükkis Euro Dream, Serbia
Tõlkis Ellen Suits
Toimetas Edna Tuvi
Kõik õigused kaitstud © 2012
Seitsmenda Päeva Adventistide Kogudus
Lille 18, Tartu
ISBN 978-9949-9461-2-9 (pdf)

27

33

48

58

7200

©www.iStockphoto.com/fyb

Amsterdamiga tutvudes käisime mina ja mu naine Carla Euroopa ühes kõige kuulsamas punaste laternate piirkonnas, kus igast rassist ja iga kehatüübiga tüdrukud olid akendel väljas nagu kaubad müügiks.

Kuid tõeliselt üllatas meid suure valge lehviva looriga nunn, kes kõndis mööda tänavat. Meie giid ütles, et ta on tõepoolest nunn ühes piirkonna vanas kirikus, kus pakutakse prostituutidele hoolekandeteenust. Ma imetlesin tema lahkust ja ütlesin: „Siin on kaks äärmust, mida meie kultuur seksi ja naiste osas tunneb – püha neitsi ja patune prostituut.“

„Täiesti õige,“ ütles Carla, „aga kes ütles, et ihulik rõõm peab olema hinge patt? Kes ütles, et religioossus välistab seksuaalsuse?“

Enamik inimesi valib „patuse“ variandi, naeruvääristades religioosseid reegleid kui vanamoelisi. Alates 1960ndate seksrevolutsioonist tuleb teha seda, mis iganes sind erutab, kuna sa oled vastutusvõimeline täiskasvanu ja loodetavasti kasutad kondoomi. Liiga paljud ilmalikud inimesed peavad seksi kõige suuremaks naudinguks ja peaaegu et elu mõtteks. Üks laul väljendab seda nii:

„Sina ja mina, kullake, pole muud kui imetajad.

Teeme seda siis nii nagu imetajad Discovery kanalil.“

Paljud arvavad, et kristlus tähendab seksuaalse naudingu allasurumist ja püüdu inimeste elu kontrollida. Samal ajal on tunnistanud paljud preestrid süüdi laste seksuaalses kuritarvitamises. Ja kui paljud on sellest varjamise abil pääsenud? See kahjustab tõsiselt laste õnne ja edasist elu ning preestrid oleksid pidanud laste eest hoolitsema. Samas tundub see tõestavat, et mitte keegi ei suuda kristlikke reegleid järgida, isegi mitte preestrid. Seega paistab religioon seksi teemal silmakirjalikuna.

Kuid kas ilmalik vaateviis annab tõesti seda, mida lubab? Võtame näiteks pornograafia. Varem oli seda raske leida, aga nüüd on see võrgus vaid kahe hiirekliki kaugusel ükskõik kellest, kaasa arvatud lastest. See 60 miljardit dollarit väärt globaalne tööstusharu toodab tohutut kasumit, kuid kas keegi teab, missugune on selle mõju? Mõned väidavad, et see on normaalne ja kasulik, teised uurijad osutavad ärevust tekitavatele suundumustele. Uuringud on näidanud, et pornograafiat kasutavatel meestel on tihti peale järgmised kalduvused.

1. Nad võrdlevad oma tegeliku elu partnerit pornotähtedega ning on oma partneri välimuse ja armatsemisega vähem rahul. (Surve!)
2. Nad hindavad rohkem seksi ilma emotsionaalse seotuseta. Mõned psühholoogid nimetavad seda lõhestumiseks, kus füüsiline ja emotsionaalne teineteisest eralduvad. Kuid kas parim suhe pole niisugune, mis on nii seksuaalselt erutav kui ka emotsionaalselt sügav ja lähedane?
3. Nad usaldavad oma partnerit vähem ning hoolivad vähem temast ja ta tunnetest.¹ See on tõsine asi, kuna hea suhte aluseks on usaldus ja hoolimine.
4. Nad on sõltuvuslikus tsükliis. Meeste nõustaja Peter Baker kirjutab, et neid võib petta „läheduse illusioon teise inimesega“, kuid tegelikult on nad „haaratud üksildustunde nõiaringi, kus nad püüavad pornograafia abil oma tunnet parandada, leides samas, et see ei täida nende vajadusi“.
5. Nad tüdinevad ja muutuvad rahulolematuks, liikudes edasi karmima, „rāpasema“ pornograafia suunas. Seda nimetatakse sageli „astmeliseks efektkiis“. ³ Et sinu päeva mitte rikkuda, ei lasku ma üksikasjadesse, kuid öelgem lihtsalt, et see võib hõlmata seksuaalset kallaletungi – lasku andmist, tropi suhu panemist, juustest tirimist, lämmatamist, sõimamist ja muud hullemat ning ühes uuringus leiti, et 94% juhtudest on naised need, kes seda agressiooni taluvad.⁴ Need pole üksnes käputäis imelikke inimesi. Uuriti peavoolu filme, mille müük või laenutus läks hästi. Ja lasteporno on muutumas tavapäraseks.

JUMALAD, MIS ON MEID ALT VEDANUD

Mis siis, kui pornograafia tegelikult hoopis vähendab inimeste võimalusi leida reaalses maailmas armastavat seksuaalset suhet? Mis siis, kui see alandab naiste staatust, nii et nad paistavad objektidena? Mis siis, kui see põhjustab rohkem üksildust, rohkem isekust, vähem inimestevahelist mõistmist? Mis siis, kui see vaade armastusele lubas seksuaalset vabadust, kuid tegelikult püüdis mõned inimesed sõltuvusse?

XXXChurch.com-i pastor Craig Gross, kes aitab pornosõltuvuses inimesi, ütleb, et just seda räägivad tema kliendid iga päev.

Üks mu psühhiaatrist sõber pakkus hiljuti, et põhjuseks, miks Viagrat on müüdnud miljardi dollari väärtuses, võib osaliselt olla see, et paljud mehed on vaadanud nii palju pornot, et neil on nüüd raske tegelikust (ilma silikoonrindade ja muu selliseta) inimesest erutada ja teda armastusväärseks pidada.

Võib-olla on probleem selles, et suurem osa pornot kohtleb inimest nii, nagu oleks ta üksnes keha. See eirab inimese vaimu ja hinge.

Kirik on mõnikord teinud vastupidise vea: inimest koheldakse nii, nagu oleks ta üksnes hing, ilma füüsiliste vajadusteta. See on põhjustanud palju valu ja tarbetut süütunnet. Ometi kui vaadata, mida ütleb piibel tegelikult, ei oleks kirik iial pidanud seda viga tegema. Kirik on nii mõnigi kord eiranud iidset tarkust, mida ta peaks õpetama.

Enamik inimesi ei tea, et piiblis on terve erootikaraamat, seksapiilne armastusluuletuste kogu abikaasadevahelisest armastusest. See on nii erutav kui ka intiimne. Näiteks kirjutab naine oma mehe kohta:

ENAMIK INIMESI EI TEA,
ET PIIBLIS ON TERVE
EROOTIKARAAMAT, SEKSAPIILNE
ARMASTUSLUULETUSTE KOGU
ABIKAASADEVAHELISEST
ARMASTUSEST.

*Minu kallim on priske ja jumekas ...
Tema käsivarred on kullakangid, kalliskividega kaunistatud,
tema kõht on elevandiluukilp, safiiridega kaetud.
Tema suulagi on väga magus,
ta on läbi ja läbi armas.
Niisugune on minu kallim, jah, niisugune on minu sõber ...
Saalomoni Ülemlaul 5:10–16 (autori ümbersõnastus)*

Kas nägid? Naisele meeldivad mehe lihased ja ta peab teda fantastiliselt heas vormis olevaks ning ta naudib nende lähedast sõprust. Mees ütleb naise kohta sarnaseid asju:

*Su puusade kaared on nagu ehted, kunstniku kätetöö!
Su salajane keskpunkt on ... rõõmu allikas ...
Su kaks rinda on nagu kaks gaselli, silitades õrnad ja meeldivad ...
Su silmad on rahulikud ja tüüned nagu sügavad tiigid ...
Saalomoni Ülemlaul 7:1–5 (autori ümbersõnastus)*

Nende tunded ja armastuse kogemus on nii oluline, et see on piiblis kirjas – see ütleb nii mõndagi selle kohta, kuidas Jumal väärtustab naisi ja mehi. See oleks loogiline, kui Jumal lõi inimese keha ja nimetas selle väga heaks, mitte räpaseks ja halvaks. Ja sellel naisel on armuke ja sõber ühes isikus. See on tänapäeval üsna haruldane. Mida me küll ometi oleme teinud Jumala suurepärase anni, seksuaalsusega?

Amsterdami tagasi olles sain asjast aru. „Unusta püha neitsi ja patuse seksi äärmused,“ ütlesin ma Carlale. „On olemas tasakaalustatud variant. See oled sina!“

„Mida?“ Ta vaatas mulle imestunult otsa, kuid mina olin hoos.

„Jah, see oled sina. Nii hea armastaja, et peidan üksikasjad alati naeratuse taha, mu tõeline sõber, inimene, kellega ma koos palvetan ja meie hinged on koos alasti häbi tundmata, instinktiivne ema, arukas elukaaslane ... Sinu armastamine ei muutu kunagi igavaks, see läheb aina paremaks, nii et pärast kuutteist aastat oled sa ikka minu võrratu pruut. Tänu Jumalale, et ta lõi seksuaalse ja vaimse armastuse. Ja tänu Jumalale sinu eest.“

Carla ei öelnud sõnagi. Ta suudles mind õrnalt põsele, haaras mul käest ja tõmbas mind edasi õhe.

©www.iStockphoto.com/GiorgioMagini

¹ Catherine Itzin (toimetaja) „Pornography: Women, Violence and Civil Liberties“ (Oxford, Oxford University Press, 1992), lk 290.

² Itzin, lk 1134.

³ Itzin, lk 260–262.

⁴ Vt Ana Bridges'i ja tema kolleegide uuringut. Vt ka Cordelia Fine, „The Porn Ultimatum“, The Monthly, september 2011, lk 16–21.

SAAMAHIMU

„Saamahimu – kuna paremat sõna pole – on hea. Saamahimu on õige. Saamahimu toimib. Saamahimu on puhastav, läbilõikav ja kütkestav, areneva vaimu põhiolemus.“
Gordon Gekko, „Wall Street“ (1987)

„Keegi meenutas mulle minu kunagist ütlust, et saamahimu on hea. Nüüd tundub see olevat seaduslik, sest kõik joovad samast allikast.“
Gordon Gekko pärast ülemaailmset rahanduskriisi, „Wall Street II“ (2010)

Kui majandussurutsis laotas üle maailma finantsilist süngust, otsustasin, et on aeg kontrollida oma suhtumist rahasse. Ausalt öeldes avastasin, et mul olid mõned ebaterved arvamused. Pärast nende vaidlustamist tundsin end paremini. Vaata, kuidas läheb sul.

>>>

„KUI MA AINULT VÕIDAKSIN LOTERIIGA ...“

Üks psühholoogist teadlane uuris suure USA riikliku loterii kahtkümmend kahte võitjat. Ta leidis, et nende üldine rahulolu tase ei erinenud tavaliste inimeste omast ning tegelikult teatasid nad, et on igapäevaelu sündmustega *vähem* rahul.¹ Tõenäoliselt olid nad pettunud sellepärast, et nende ootused olid veel kõrgemad.

▼
▼
▼

„MUL ON VAJA OSTUTERAAPIAT.“

On üks vana ütlus: „See, kes arvab, et raha eest ei saa õnne osta, ei tea lihtsalt, kust osta.“ Aga tegelikult on šopahoolikutel ehk kompulsivsetel ostjatel madalam enesehinnang, suurem depressioonitase, ärevushäired ja omandi kasutamise häired. Äkki need uued kingad või suurte meeste mänguasjad ei muuda sinu elu.

„MA NÄGIN REKLAAMI ...“

Reklaam on meelelahutuslik, kuid samal ajal muugib see su rahakoti raudade kallal. See võib olla emotsionaalne manipulatsioon. Reklaamidirektor Nancy Shalek ütles: „Kõige parem reklaam paneb inimesed tundma, nagu oleksid nad ilma selle tooteta kaotajad. Lapsed on selles suhtes väga tundlikud. ... Sa tekitad emotsionaalse haavatavuse ja seda on lastega väga lihtne teha, sest nad on emotsionaalselt kõige haavatavamad.“

Jätke mind rahule, et saaksin unistada oma unistusi ja väärtustada seda, mida väärtustan!

üheskoos

©www.gettyimages.com/DAMIEN MEYER

„MA TEENIN LASTE JAKS.“

Hoolitsemine on üks moodus armastuse näitamiseks ning mõned inimesed peavad tegema pikki tööpäevi, et muretseda oma perele toitu, riideid ja peavarju. Kuid mõned teevad pikki tööpäevi uue suure maja ja prestiižika auto pärast ning see võib õpetada lastele, et omand on olulisem kui perega veedetud aeg.² Need vanemad võivad teha rohkem kingitusi (sageli süütundest) ja õpetada lastele, kuidas näidata armastust materiaalselt, kuid nad unustavad teised armastuse väljendamise viisid, nagu kvaliteetaeg, tunnustavad sõnad, teenimine ja füüsiline puudutamine. Need lapsed vaatavad ka rohkem telerit ja rohkem reklaame, mis omakorda paneb neid rohkem asju tahtma.

Muuseas, materialistlik olemine ei ole sama mis rikas olemine. Su väärtushinnangud võivad olla rahas kinni isegi siis, kui oled vaene, ja see on ebaterve. Ja sa võid olla rikas ning ometi hinnata suhteid ja muid asju rahast enam.

©www.gettyimages.com/Monkey Business Images

„KUI ME SELLE SAAVUTAME, SIIS MA LÕPETAN.“

Kuid sinu sihtmärk võib eest ära minna. Võtame Jim Clarki, arvutiettevõtja. „Enne Silicon Graphicsit ütles Clark, et 10 miljonit dollarit teeksid ta õnnelikuks; enne Netscape'i, et 100 miljonit; enne Healtheoni – miljard“ ja lõpuks ütles ta: „Kui mul on rohkem kui Larry Ellisonil, siis olen ma rahul.“ (Ellisonil oli siis 13 miljardit.)³ Enamik meist ei unista niisugustes arvudes, kuid asi võib olla nii, et mida enam me saame, seda enam „vajame“.

JUMALAD,
MIS ON
MEID ALT
VEDANUD

„SEE TEEB MIND ÕNNELIKUKS ...“

©www.bigstockphoto.com/Yuri_Arcurs

Materialistlikele inimestele meeldivad asjad, mis on pigem sotsiaalselt mõjukad ja kallid (näiteks sõbra majast parema maja tahtmine) kui neile endale kasulikud (nagu näiteks niisugune maja, kus su lapsed saavad oma huvidega tegeleda, või maja, mis asub sulle meeldivas mitmerahvuselises, värvikas eeslinnas, kuigi see on vähem prestiižikas) või emotsionaalselt olulised (lemmikinimeste lähedal elamine). See on osaliselt põhjus, miks vähem materialistlikud inimesed on õnnelikumad. Nad teevad seda, mis *neile meeldib* lihtsalt lõbu pärast, enda pärast ning huvi ja väljakutse pärast, mitte kiituse ega tasu pärast. Nad on väljendusrikkad ja *ülevoolavad*. Nii valivad nad hobi huvi järgi, mitte selle järgi, mis on moekas ja kallis.

„HIND, MIDA SA MAKSA ...“

Mida kauem sa töötad raha, kuulsuse ja kuvandi nimel, seda enam võid ilma jääda mittemateriaalsetest väärtustest, mis teevad sind tegelikult õnnelikuks: isiklik areng, lähedased suhted ja kogukonna teenimine.

©www.istockphoto.com/mediaphotos

„SEST MA OLEN SEDA VÄÄRT ...“

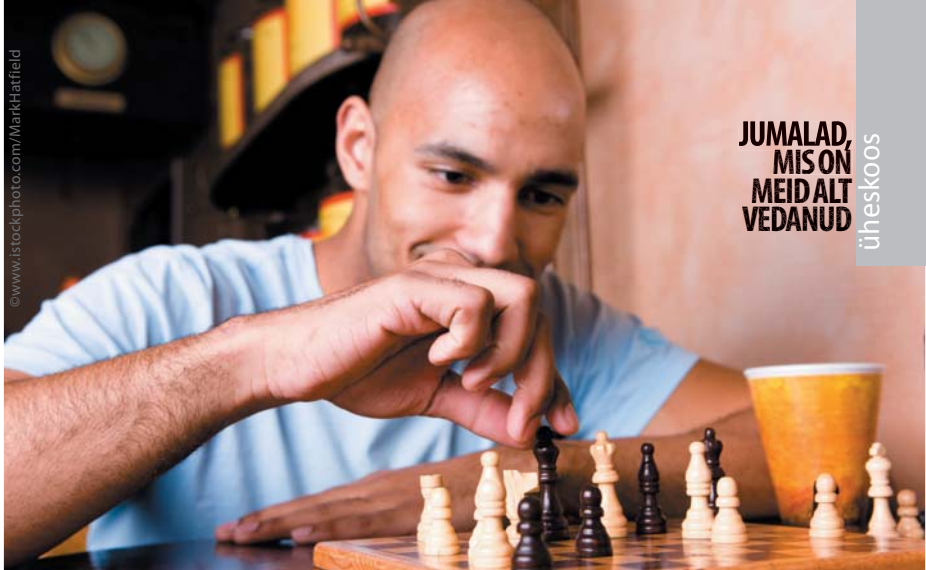
Mille järgi sa ennast väärtustad? Kas selle järgi, kuni jõuad väliste standarditeni, nagu jõukuse või sissetuleku tase, akadeemiline hinne, punktiseis spordis? Kas see kõik sõltub inimeste tehtud komplimentidest? Teatud kuvandist või teatud välimusega partnerist? Kui nii, siis on sinu investering riskantne, sest sa võid need kõik kaotada. Kõikuv eneseväärikus võib kaasa tuua tühjuse, mida püütakse varjata suurejoonelise välise küljega, liialdatud enesehinnanguga, edevusega ning erilise kohtlemise ja imetluse ootusega. Seda nimetatakse nartsissismiks. Tugevaim eneseväärikus tuleb seestpoolt ja põhineb sellel, et sa oled lihtsalt sina ise. Selle aluseks võib olla kasvamine armastavate vanemate või eeskujudega ning see, et sind armastatakse niisugusena, nagu sa oled. See võib alguse saada ka vaimulikkusest – usust, et oled Jumala loodud ja et ta soovib sinu olemasolu. (Kristlane ütleks, et Jumal põleb igatsusest sinuga igavesti koos olla.) See on vankumatu.

©www.bigstockphoto.com/istockphoto

©www.istockphoto.com/MarkHatfield

JUMALAD,
MISON
MEID ALT
VEDANUD
üheskoos

„ERILINE INIMENE ...“

Rikkad inimesed on targemad, haritumad ja „kõiges edukad“ – vähemalt nii arvavad materialistlikud inimesed Khanna ja Kasserit uuringute põhjal.⁴ Kuid see on ebareaalne. Mõned rikkad inimesed arendavad end väga (ja sama teevad mõned vaesed), kuid Superman on müüt – inimesed on inimesed. Teistmoodi mõtlemine valmistab sind ette pettumiseks juhul, kui saad rikkaks, ning see paneb sind sisimas tundma, et sa pole rikas. Tark mees kirjutas: „Rikas ja vaene kohtuvad, Issand on loonud need mõlemad.“ (Õpetussõnad 22:2)

„PLANEET? MISSUGUNE PLANEET?“

Materialistlikumad inimesed on vähem huvitatud looduse ilust ja lihtsast eluviisist. Ühe uuringu käigus leiti, et nad väljendavad keskkonna suhtes negatiivset hoiakut, ei hooli eriti elavast loodusest ega kohanda oma käitumist keskkonnaga.

Professor Tim Kasser võtab selle oma suurepärase raamatus „The High Cost of Materialism“ („Materialismi kõrge hind“) kokku nii:

„Kui meie käitumist juhib soov rikkuse, staatuse ja kuvandi järele, mõjutab see meie armastatut, lapsi, naabreid, ühiskonda ja planeeti.“⁵

Religioonid on alati niisuguseid asju õpetanud, kuid võib-olla oleme arvanud, et nii püütakse meid kontrollida ja elu igavaks muuta. Jeesus ütles radikaalseid asju, nagu: „Vaadake ette ja hoiduge igasuguse ahnuse eest. Inimese elu ei sõltu sellest, kui suur on ta omand.“⁴

Mis siis, kui Jumal püüab meid õnnelikuks teha? Taas Jeesuse sõnad: „Ma olen teile seda rääkinud, et te oleksite täidetud minu rõõmuga. Jah, teie rõõm saab olema ülevoolav! Ma käsin teid armastada üksteist samamoodi, nagu mina olen teid armastanud.“³

Kuigi see on hea nõuanne, jääb siiski üks küsimus. Madonna laulis kunagi: „Elan materiaalses maailmas ja olen materiaalne tüdruk.“ Miks ei paku siis materialism rahuldust? Me oleme materialistlikud, ent kas teadmises, kes me oleme, võib vaimulik osa meist olla veelgi olulisem?

**MADONNA LAULIS KUNAGI:
„ELAN MATERIAALSES MAAILMAS
JA OLEN MATERIAALNE
TÜDRUK.“ MIKS EI PAKU SIIS
MATERIALISM RAHULDUST?**

¹ Tim Kasser, „The High Price of Materialism“ (Cambridge, Massachusetts, MIT Press, 2002), lk 44.

² Kasser, lk 89.

³ Kurt Anderson, „Valley Guy“, New York Times, 31. oktoober 1999, lk 268. <http://query.nytimes.com/gst/fullpage.html?res=9407E7D91039F932A05753C1A96F958260&pagewanted=all>

⁴ Kasser, lk 53.

⁵ Kasser, lk 53.

¹ Luuka 12:15 (autori ümbersõnastus).

¹¹ Johannese 15:11–12 (autori ümbersõnastus).

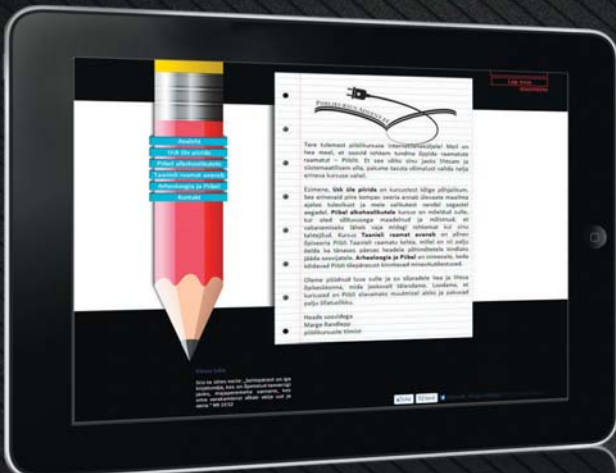
www.advent.ee

Tuhanded artiklid, kümned tuhanded pildid sadades galeriides, rikkalikult audio- ja videofaile. Advent.ee pakub igaks päevaks vaimulikku lugemis-, vaatamis- ja kuulamismaterjali.

Adventkogudus on ka Facebookis.

www.lifeconnect.ee

Tere tulemast online-kogukonda, kohta, kus inimesed võivad tunda end koduselt, et üheskoos elu avastada. Logi sisse, vaata videoid, loe huvitavaid tekste, liitu vestlusega ja kujunda LIFEconnectist oma virtuaalne kodu.

Täienda oma teadmisi Piiblist vastavalt oma ajagraafikule ja huvidele. Valida võid nelja erineva seeria vahel: "Usk üle piiride", "Arheoloogia ja Piibel", "Taanieli raamat avaneb" ja "Piibel alkohoolikutele".

Osalemine tasuta!

piiblikursus.advent.ee

Online piiblikursused

Kas kõik ei tahaks olla vormel 1 staarid?

Ma olen kindel, et Lewis Hamiltoni naine ei patsuta talle põlvele ega ütle: „Ehk sõidaksid veidi aeglasemalt? Sa pole mingi Lewis Hamilton.“

Kuulsus

Kas kõik ei tahaks olla vormel 1 staarid?

Sebastian Vettelil kulub rehvivahetuseks 4,2 sekundit. Keegi ei ütle talle: „Too auto järgmise nädala neljapäeval ja kätte saad reedel.“

Ma olen kindel, et Lewis Hamiltoni naine ei patsuta talle põlvele ega ütle: „Kallis, ehk sõidaksid veidi aeglasemalt? Sa pole mingi Lewis Hamilton.“

Ning Fernando Alonso ei saa kunagi kardetud ümbrikku mõnelt uult kiiruskaameralt.

Mulle meeldiks olla vormel 1 staar päev või paar. Põnev! Ühtlasi ka üks päev nende palgaga. Kuid ma olen siiski pigem mina ise.

Esiteks, mina ei maksnud 240 miljonit dollarit auto eest, kus on ainult üks iste. Ja mitte ühtegi topsihoidjat!

Kas poleks tore, kui pärast pöörast kihutamist hüüaks rahvahulk sinu nime? Tõenäoliselt, aga kui minu auto peatub, hüütakse: „Issi!“ Ja nad tunnevad mind ka tegelikult.

Kas ma vahetaksin oma naise tosina bikiinides tüdruku vastu, kes reklaamivad süüteküünlaid ja pritsivad mind šampanjaga üle? Mitte mingil juhul.

Kuulsus on armastuse vilets aseaine. Publikule võib meeldida sinu kuvand, aga kui sul on keegi, kes tunneb sind väga lähedaselt ja sind armastab, on palju sügavam ja kirjeldamatult rohkem rahuldust pakkuv, kui sa ka teda armastad. Kuulsus võib kesta viis minutit, kuid hea, armastusel põhinev suhe võib kesta kogu elu.

Kui sageli oleme kuulnud lugusid kurvast staarist? Näitleja või laulja elab rahva meelituste nimel, tunneb end oma tegelikus elus mittearmastatuna, satub sõltuvusse, teenib ohtralt ja kulutab pillavalt, kuid elab kurvalt ning sureb noorelt. Ilmselt suudad lihtsa vaevaga nimetada kümme staari, kelle puhul kehtivad mõned selle loo elemendid: Michael Jackson, printsess Diana, Whitney Houston, Elvis, River Phoenix ... Nimekiri on pikk. Ja siis on veel staarid, kes on ühinenud 27 klubiga, kes on surnud selles vanuses, kuna nende elustiil oli äärmiselt riskantne ja ennasthävitav: Amy Winehouse, Kurt Cobain, Jimi Hendrix, Brian Jones Rolling Stonesist, Jim Morrison ... Ja stereotüüpne lugu sporditähest, kes ei tunne ennast elavana ilma staadionitäie rahvata, kes laulavad tema nime, ning kes uputab end pudelisse/narkootikumidesse/seksi.

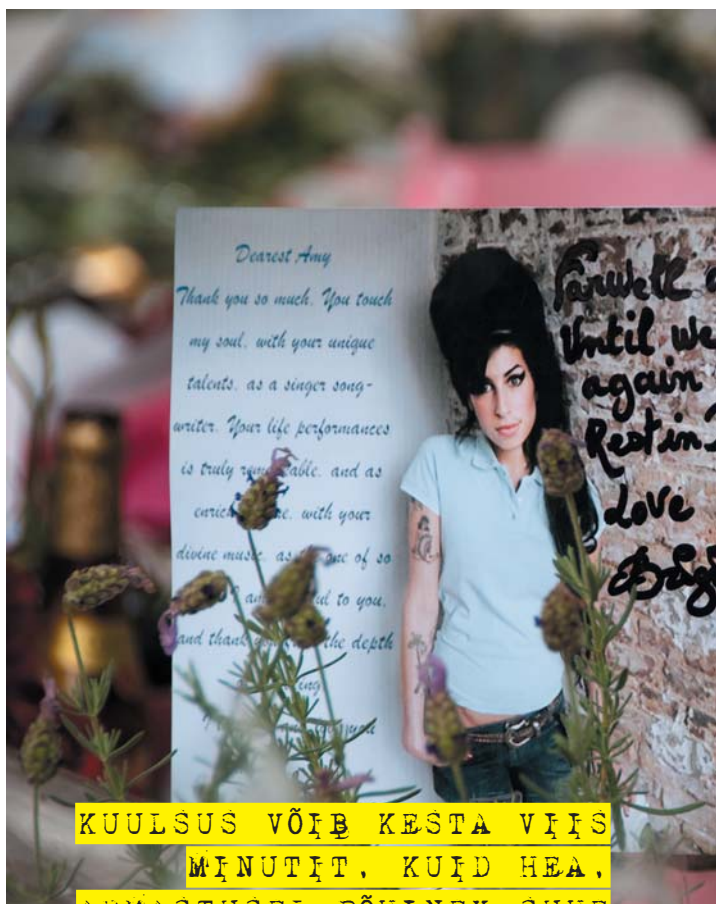
Marilyn Monroe, tõenäoliselt oma aja ihaldatuim naine maailmas, rääkis küllastajale, kes oli valmis kuulama: „Kas sa oled kunagi olnud neljakümne toaga majas? Korruta siis minu üksildus neljakümnega. Siis saad teada, kui üksildane ma olen.“

Isegi neil staaridel, kes elavad kauem, tundub olevat suuri probleeme. Tõenäoliselt ülemaailmselt kõige kuulsamal pornotähel Jenna Jamesonil oli mustmiljon dollarit väärt karjäär, kuid ta räägib, et tunneb end paksu ja inetuna, ta võitleb sõltuvuste ja söömishäiretega ning kaalub enesetappu: „Ma ei olnud ikka õnnelik. ... Mul oli kedagi vaja. Ma ei suutnud seda üksinda teha. ... Oli hetki, mil olin hirmul, haige, suitsiidimõtetega. Siis vajasin teadmist, et kusagil on südamlilik ja tundlik inimene, kes astub mu uksest sisse ja kinnitab mulle, et keegi selle maamuna peal hoolib minust tõeliselt.“⁴¹ Kui irooniline, et keegi, kes armatseb elatise teenimiseks, tunneb, et tema elus pole armastust.

Milles on asi?

Paljudel staaridel oli taust keerulise perekonnaga ja võib-olla pani see neid otsima kuulsust, kuid tundub, et edukas karjäär ei toonud kaasa õnne ja tasakaalu, mida nad vajasisid. Miks?

Need inimesed on populaarkultuuri jumalad. Neid jumaldatakse, nende pildid on ajakirjades, seintel, telefonides. Publik tahab teada, mida nad seljas kannavad, kellega magavad, missugust hambapastat kasutavad. Nad on reklaamija unistus, sest inimesed soovivad end nendega samastada või vähemalt olla nende sarnased. Inimesed, kes on

**KUULSUS VÕIB KESTA VIIS
MINUTIT, KUID HEA,
ARMASTUSEL PÕHINEV SUHE
VÕIB KESTA KOGU ELU.**

nendega kohtunud, käituvad nii, nagu oleksid nad puudutanud jumalat.

Ja kui palju on neid noori inimesi, kes soovivad meeleheitlikult nende moodi kuulsaks saada? Kui nad vaid suudaks talendikonskursil võita, siis oleksid nad õnnelikud. Siis on nad armastatud. Siis on nad kõrgemal tavalistest surelikest, kes on kaamera vaateväljast eemal.

Aga kas see toimib tegelikult?

Ei, kui kuulsus on kõigest armastuse odav imitatsioon.

Ajakirjanik Philip Yancey on intervjuerinud paljusid inimesi ning ta jaotab nad mõttes kaheks: teenijateks ja staarideks.

Staarid on tavaliselt modellid, spordikangelased, näitlejad, muusikud, miljardärid, poliitikud. Nende ümber lipitsetakse, kuid ometi leiab Yancey, et nad kahtlevad endas rohkem, on neurootilisemad, sõltuvad rohkem narkootikumidest ja on oma eluga hädas rohkem kui keskmised inimesed. „Enamikul on probleemne

või purunenud abielu. Peaaegu kõik sõltuvad lootusetult psühhoteraapiast.“² Nii palju siis sellest, et enesekeskne elustiil teeb kedagi õnnelikuks!

Teenijate hulgas on arst, kes jättis äärmiselt tasuva töö, et töötada vaeste leeprahaigete heaks, abiorganisatsioonide töölised Aafrika kõige nukramates osades, vabatahtlikku tööd tegevad inimesed, inimesed, kes pühendavad oma aja ja raha mingile üritusele, inimesed, kes tõesti usuvad, et parim elamise viis on elada teistele andes. Yancey oli valmis nägema neid inimesi kannatavate pühakutena, kes teevad häid asju, hambad ristis. Aga nagu selgus, leidis ta end kadestamas nende elu õnne, rahulikkust ja sisemist jõudu. „Nad töötavad väikese tasu eest, teevad pikki tööpäevi ega saa kiiduavalduste osaliseks, nad „raiskavad“ oma talenti ja oskusi vaeste ja harimatute keskel. Aga mingil kombel on nad oma elu kaotamise protsessis selle hoopis leidnud. Nad on saanud rahu, „mis ei ole sellest maailmast““.³

Ilmselgelt ei sobi kõik lava- ja ekraanitähed selle üldistuse alla. Mõnel staaril tundub olevat teenija hoiak. Ma mõtlen siin Bonole, kes kasutab oma avalikku profiili, et tegutseda maailma kõige vaesemate inimeste heaks. Tema laulusõnad esitavad väljakutse väärtushinnangutele ja tõekspidamistele. Mulle meeldib mõelda, et ta on seetõttu õnnelikum.

Armastav teenimine on õnneliku elu saladus, nii ütles Jeesus Naatsaretist.

Kuid tundub, et ka mõned tundmatud inimesed käituvad staaridena. Võib-olla võtavad nad kuulda Paris Hiltoni nõuannet: „Aseta ennast ise pjeestaalile ja siis teevad seda ka kõik teised. Tegutse alati nii, nagu sa oleksid kaamera ees ja prožektorid oleksid suunatud sinule. Käitu alati nii, nagu oleksid tähelepanu keskpunktis. Kujutle alati, et sul on peas nähtamatu kroon. Mina teen nii. Ja minu puhul on see alati toimunud.“⁴ Kas see toimib kõigi puhul või lihtsalt ärritab inimesi, on omaette hea küsimus. Ja samal ajal kui soovime Parisele kõige paremat, küsime, kas niisugune käitumine on tema ellu toonud stabiilseid, õnnelikke suhteid? Miks me arvame, et see meie elus toimib?

Seepärast, et meie kultuur propageerib jätkuvalt niisuguseid inimesi. Millal sa viimati nägid seltskonnaajakirjas fotosid medõest, kes hoolitseb kogu südamega väikeste vähipatsientide eest? Või õpetajat, kes töötab pikad päevad, et anda oma vaese kogukonna lastele võimalusi ja neid julgustada? Või isa, kes istub klaveriharjutaja kõrval, aitab matemaatikaülesandeid teha või tuleb kohale koolikontserdile ja on toeks?

Armastav teenimine on õnneliku elu saladus, nii ütles Jeesus Naatsaretist. (Selles suhtes ei võtnud teda tegelikult just paljud tõsiselt. Ja ei võta ka tänapäeval.)

Jeesus tegutses vaeses, vaenlase poolt okupeeritud riigis, toitis hädasolevaid maainimesi, tervistas neid, kes olid töötamiseks või elamiseks liiga haiged, õpetas ja julgustas inimesi andma, võitma loomupärast inimlikku isekust ning

elama suurema, avarama visiooniga, et inimkond on üks suur perekond, mille lahke ja helde vanem on Jumal.

Ta ütles: „Kes iganes oma elu püüab hoida, kaotab selle, ja kes iganes selle kaotab, hoiab selle alles.“ (Luuka 17:33) See kõlab meie kultuurile vastupidisena, kuid tõendid näitavad, et just tal oli õigus.

Ta ütles suurepäraselt: „Inimese poeg ei ole tulnud, et lasta ennast teenida, vaid et ise teenida ja anda oma elu lunaks paljude eest.“ (Markuse 10:45)

Tema kuulajaskond oleks aru saanud sellest, et Inimese Poeg on väga tähtis kuningas, kes valitseb ühel päeval kogu maailma üle. Jeesus ütleb, et ta on Inimese Poeg, kuid ometi on ta siin, et teenida ja – mõeldamatu – anda oma elu teiste päästmiseks nagu kangelane lahinguväljal. (Rohkem sel teemal edaspidi.)

Mis siis, kui tema sõnad ei olnud pelgalt religioosne sõnamulin?

Mis siis, kui ta püüdis anda meile edasi õnne kõige tähtsamat saladust?

¹ Jenna Jameson „How To Make Love Like A Porn Star: A Cautionary Tale“, lk 365.

² Philip Yancey „Where Is God When It Hurts?“ (Grand Rapids, Zondervan, 2008), lk 59.

³ Yancey, lk 60.

⁴ Paris Hilton ja Merle Ginsberg „Confessions of an Heiress“, lk 7.

OKULTISM

Kui mu sõber viis mind spiritistlikku kirikusse, ei teadnud ma, mida oodata.

Välisukse juures ütles üks daam, kelle kübaral oli lill, minu sõbrale: „Tere, David. Kas tänna hommikul läks Springwoodist siia tulekuks kaua aega?”

David paistis šokeeritud olevat, et naine teadis tema nime ja linnaosa, kuigi nad polnud kunagi kohtunud. Ta küsis: „Kas sa tunned mind?”

„Ei, minu vaimne juht käskis mul sind oodata,” vastas naine üles õhku osutades.

Mõtlesin kohe, kus on konks, ja jäin analüütiliseks.

Tutvustasin end ja üks teine vanem daam ütles: „Sinuga koos tuli veel keegi – sinu vanaisa.”

„Kas tõesti?” püüdsin viisakaks jääda. Kõigil on olnud kaks vanaisa, nii et see oleks kindel oletus, kuid mõned neist elavad ju veel.

„Jah, pikk, lahke näoga mees.”

See mõni asi. Mina olen pikk ja võõrad usaldavad mu nägu.

„Ja ta on kiilaspäine.”

Selle äraarvamine ei vääri auhinda – ka mina olen kiilaspäine.

„Ja ta on õpetaja, haridusest huvitatud. Ta armastab paate. Sõudepaate. Kas sa nüüd usud mind?”

Üllatav. Minu taat oli olnud õpetaja ja õppejuht ning sõudmise meister. Osa minu teismeea parimast ajast möödus paadis koos selle tugeva, targa usumehega, kui vestlesime elu tähtsatest asjadest. Tol ajal ei olnud mul Jumala suhtes peaaegu mitte mingit huvi, kuid ta innustas mind alati arvesse võtma kristlust. Õigupoolest leidsin kristliku usu enda jaoks mõni aasta pärast tema surma. Aga kuidas teadis see naine minu taadist? Ma ei olnud seda naist kunagi varem näinud ning ma olin esimest korda selles linnas, mis asus minu kodust tuhandete kilomeetrite kaugusel.

Märgates, et nüüd on tal minu täielik tähelepanu, jätkas naine: „Sinu vanaisal on sulle sõnum. Ta ütleb, et jätkka otsimist ja sa leiad tõe.“ Siis kõndis naine eemale, tema töö oli tehtud.

See tundus tore jutt olevat ning ma kavatsesin täielikult avatud olla ja suuremat tõde otsida. Kuid tegelikult leidsin sellest kirikust kaks ammutuntud valet.

Esimene oli nende moto: „Surma ega surnuid pole olemas.“ Seal õpetati, et inimesed, kes surevad, lähevad otse „teisipoolsusesse“ elama ning seal valvavad nad meie üle. Olin sama mõtet kuulnud Aadamast ja Eevast kõnelevas iidse piibliloos, kus madu ütleb: „Te ei sure.“ See on otseses vastuolus sellega, mida oli öelnud Jumal: „Kui te ei kuuletu Jumala tahte, siis te surete.“¹ Piibel kordab sageli olulist mõtet, et inimesed on surelikud, et surm on patu palk ehk patu tulemus ning et igavene elu on üksnes Jumala ja Jeesuse kaudu.²

Teiseks väitsid nad, et pärast seda, kui mu ihu sureb, saab mu hing osaks Jumalast. Kõik, mida ma selles elus pean tegema, on kasvatada endas asuvat väikest osa Jumalast. Ma olen hea! Ma olen jumalik! Võin olla uhke selle üle, kes ma olen! See on meelitav, kuid ma tean, et see ei kehti minu kohta. Mul on häid omadusi, kuid ma võin olla isekas, lahkusetu ja mõistmatu. Võin kogemata teha haiget inimestele, keda armastan. Ma võitlen oma

Piibel väljendab väga selgelt, et me ei tohiks proovida surnud sõprade ja sugulastega ühendust võtta.

OKULTISM
KOGU SELLEGA
SEOTUD
PÕNEVUSEGA
MÄSSI
INIMESED
KASVAVASSE
HUVISSE
TUMEDA POOLE
VASTU.

iseloomuvigadega. Kristlus selgitab seda nii, et ma olen tehtud Jumala näo järgi, kuid olen langenud. Ma ei ole Tee-end-ise-Jumalaks. Ma tean sisimas, et olen ebatäiuslik inimene, kes vajab armu, haige inimene, kes vajab Arsti, süüdlane, kes vajab andestust, patune, kes vajab Päästjat. Siis meenus mulle, mida madu veel Eevale ütles: „Te saate Jumala sarnaseks, tundes head ja kurja.“³

Piibel väljendab väga selgelt, et me ei tohiks proovida surnud sõprade ja sugulastega ühendust võtta. Piibel hoiatab, et me ei küsiks nõu kelleltki, kes on „ennustaja, pilvestlausuja, märkide seletaja või nõid, manaja, vaimude ja tarkade küsitleja või surnutelt nõu otsija“. Kirjutatud on, et need on „Issandale jäledad“. Jumal ütleb, et tema räägib meile prohvetite kaudu ja paneb neile oma sõnad suhu.⁴ Nii teeb Jumal väga selgeks, mil moel ta kõneleb ja mil moel mitte. Okultismi vaimsus on uskumatult populaarne. Seda edendatakse meelelahutuses, nagu näiteks Harry Potteri sari, telesarjad „Võluvägi“, „Kummituselausuja“, „Meedium“, „Supernatural“, „A Gifted Man“ ja paljud teised. Ka mõned ansamblid on satanistlikud.

Ja tegelikud inimesed usuvad seda. Ühes uuringus leiti, et 88% Briti teismelistest on tegelenud ühe või mitme okultistliku asjaga. Umbes 90% brittidest usub mõnda paranormaalset aspekti, ainult 2% ajakirja The Times lugejatest olid avalikult skeptilised. Umbes 40% täiskasvanud ameeriklastest usuvad, et neil on olnud kontakt kellegagi, kes on surnud.

Miks? Uudishimust. Vaimse nälja tõttu. Soovist saada rohkem võimu. Üks ajakirjanik ütles: „Paljud panevad selle suurenenud huvi materialistliku ja võimust haaratud ajastu vaimulike vajaduste arvele. Selle asemel et pöörduda mitteprestiižika religiooni poole, pöörduvad vaimulikult näljased hoopis okultismi poole, mis töötab võimu ja põnevust.“⁵ Kirik on mõnikord surunud peale pigem reegleid ja traditsioone, kui näidanud inimestele, kuidas leida dünaamiline, elu muutev usk elavasse Jumalasse, ja nii on see varjutatud. Üks kristlik juht ütles: „Ma arvan, et meil on suur vaimulik vaakum. Kirik on suurel määral kaotanud oma rolli vaimuliku suuna pakkujana. Materialism on võimust võtnud ja paljud leiavad, et see ei rahulda neid. ... Uuritakse teisi vaimse kogemuse vorme ning okultism kogu sellega seotud põnevusega mässib inimesed kasvavasse huvisse tumeda poole vastu.“⁶

Ja see tume pool saab aina nähtavamaks. Sotsiaaltöötajad ja psühholoogid märgivad, et okultismi praktiseerimisega võib kaasas käia depressioon ning spiritismis, tarokaartides ja mustas maagias algajad võivad tunda end õnnetu, kõhkleva, äreva ja heidutatuna, teadmata selle tegelikku põhjust. Äärmuslikel juhtudel võib kogu tähelepanu hõivata surm ja enesevigastamine. Meedias on ühtlugu niisuguseid teateid, nagu näiteks see, et Saksamaa satanistliku kultuse teismelised liikmed kägistasid 15-aastase klassikaaslase. Neli Kreeka satanisti, kaasa arvatud 18-aastane neiu, tunnistasid üles 14-aastase tüdruku mõrva ja plaanid tuua inimohvreid. Suurbritannia tervishoiuameti küsitluse tulemusena on dokumenteeritud laste rituaalse väärkasutamise juhtumeid. Need asjad kõlavad ekstreemselt ja ebausutavalt inimestele, kes on näinud üksnes näiliselt süütut okultismi, aga kui inimesed loevad aina enam okultismi karmimast osast

ja suunduvad selle poole, muutub tume pool nähtavamaks ning põhjustab tihtipeale hirmu, depressiooni ja lõksu aetuse tunnet.

Jeesus hoiatas inimesi lahkelt, kuid väga otsekoheselt:

„Hoiduge valeprohvetite eest, kes tulevad teie juurde lambanahas, seestpidi aga on kiskjad hundid! Te tunnete nad ära nende viljast.“⁷ Ta ütles, et nad „eksitavad paljusid“, osaliselt sellepärast, et nad suudavad teha „suuri tunnustähti ja imesid“.⁸ Seega Jeesus teadis oodata, et nad teevad üleloomulikke asju. Ometi on üleloomulikkusel kaks poolt.

Jeesus võttis tumedat poolt väga tõsiselt. Ta kohtus inimestega, kelle olid kurjad inglid oma võimusesse võtnud. Kord kohtas ta äärmuslikku juhtumit – kaht vägivaldselt hullunud meest, kes tegid endale viga ja ähvardasid teisi, keda ei olnud võimalik vaos hoida ja kes karjusid vihast. Jeesus rääkis neid mehi kontrollivate Saatana vaimudega ja üks neist ütles: „Leegion on mu nimi, sest meid on palju.“ (Markuse 5:10) Rooma armees võis leegion koosneda kuni viiest tuhandest mehest. See viitab sellele, et Saatanal on terve armee langenud ingleid, kes näitavad üles viha Jumala vastu nii, et teevad kahju neile, keda Jumal kõige enam armastab – inimolevustele. Jeesus ajas deemonid välja ning kaks meest olid taas mõistuse juures ja õnnelikud. See tõestab Jumala väge tumeda poole üle ning Jumala lahkust ja soovi tervistada ja rahu anda.

Üks asi on kõike vaimset tunnetada, kuid tõde võib sellest erineda. Piibel annab selge proovikivi selle kohta, kummal poolel prohvet on: „Kui prohvet ei tunnusta Jeesust, siis ei ole ta Jumalast.“⁹ „Kui ei kõnelda selle sõna kohaselt, siis ei ole neil valgust.“¹⁰ See tähendab, et tõelised prohvetid räägivad sellest, kes Jeesus on, ja nõustuvad sellega, mida ütleb piibel. Ma märkasin, et spiritistlikus kirikus räägiti, et Jeesus oli tähtis inimene, kes õpetas seda, mida nad usuvad, kuid nad ei tunnustanud teda kui Jumalat inimese kehas. Kõik tahavad öelda, et Jeesus on nendega nõus, kuid see ei ole sama, mis piiblit hoolikalt uurida ja õpetada.

Ma ei ole pühak, kuid ma võin öelda, et minu suhe Jeesusega on tohutu julgustuse, juhtimise, väljakutse ning lihtsalt rõõmu ja rahu allikas.

Ma leidsin spiritistlikust kirikust ühe tõe. See on õige, et valesid võivad atraktiivselt esitada toredad inimesed, kuid valed jäävad ikka valedeks. Ma tean, et minu taat ei olnud kõnelenud, ja seda kahel põhjusel. Tema suunas mu tähelepanu alati Jeesusele ja piibli tõdedele ning ta puhkab Jumalas ja ootab ülestõusmist viimisel päeval. Ma ootan kannatamatult, et näha tema näol naeratust, kui ta näeb mind ülestõusnute hulgas.

¹ 1. Moosese 2:16–17; 3:1–5.

² Nt Roomlastele 6:23.

³ 1. Moosese 3:5.

⁴ 5. Moosese 18:10–22.

⁵ Rachel Storm, The Independent.

⁶ Mike Morris Evangeelsest Alliansist.

⁷ Matteuse 7:15–16.

⁸ Matteuse 24:11–24.

⁹ 1. Johannease 4:2–3.

¹⁰ Jesaja 8:20.

Kas me saame Jumalat • tunda

Ma olen alles Jumala tundmise alguses. Ma loodan, et see ei kõla jultunult, sest tegelikult on see üsna alandav. Mõnele võib see tunduda hullumeelsena, kuid luba, et räägin ühe loo ja otsusta siis ise.

Oma Toyotaga garaažist välja tagurdades kuulsin lapse karjatust ja tundsin väikesteid luid rataste all purunemas. Pidurdasin, kuid liiga hilja, ning jooksin auto taha. Ja seal oli meie 16-kuune Marcus, lõmastatud ja vereloigus suremas.

Siis ärkas in kohkunult.

Vaatasin pimedas magamistoas ringi, oma rahulikult magavat naist ja digitaalset kella punakat kellaaega kumamas. Kell oli 3:19. Kui õudusunenägu haihtus, polnud reaalsus iial paremana paistnud. Hingeldades nii, nagu oleksin äsja 100 m sprinti jooksnud, rääkisin vaikselt sisimas Jumalaga. Palusin oma perele kaitset ja hoolitsust. Viimaks hingamine rahunes ja ma vajusin taas unne.

Ma ärkas in hilja ja sõin kiiresti hommikust, mõeldes jutlusele, mida pidin sel hommikul kirikus pidama. Olin nii keskendunud, et unenägu isegi ei meenenud. Minu ülesandeks oli panna lapsed autosse sel ajal, kui Carla pani valmis pudelite ja titeasjadega kotid, mida päevaks vaja läks. Kuna garaaž oli väike ja raamatuid täis, tagurdasin auto alati enne laste pealevõtmist välja. Zoe oli emaga, Marcuse lukustasin söögituppa ja suundusin auto juurde.

Kui istusin autos, tagasikäik sees ja käsipidur maas, tuli see stseen mulle tuttav ette ja mulle meenus unenägu. Kuid Marcus oli ohutus kohas – olin ta just kahekümne sekundi eest söögituppa lukustanud. Lihtsalt igaks juhuks vaatasin kõigisse kolme peeglist, siis pöörasin pead ja vaatasin tagaaknast välja. Ei midagi. Nüüd kiiresti!

Ometi istusin veel endaga vaieldes, soovides võtta jalg piduripedaalilt ja vajutada gaasipedaali. Kas mu unenägu oli Jumalalt? Või olin ma lihtsalt üleliia hirmul lapsevanem? Oh õudust, ma jään hiljaks! Vaatasin ärritatult kella ja siis astusin igaks juhuks autost välja.

Ja seal, tagumise ratta välimise serva taga, oli minu väike poeg. Ta mängis mängukaru ja punase autoga.

Ta nägi mind ja hüüdis erutatult: „Issi! Auto! Auto!”

Kahmasin ta sülle ja kallistasin, kuigi sel hetkel polnud tema see, kes seda vajas. Ma ei tea, kas ma üldse hingasingi.

Kuidas ta ometi sinna sai? Läbi suletud siseukse, üle puhketoa, välja lukustatud välisuksest ja võruksest, üle ebatasase põrandaga kivist veranda ja siis automaatselt avaneva garaažiukse alt läbi roomates, ilma et oleksin teda näinud.

Ma isegi ei teadnud, et ta oli suuteline niisugust Houdini trikki tegema, pealegi veel vähem kui poole minutiga.

Mida teha siis, kui sa pole oma poega *tapnud*? Kinnitad poja istmele ja jätkad nii, nagu oleks kõik tavaline – kuigi ei ole. Ma olin tuim. Täna sin Jumalat kummaliselt mehaaniliselt, tõin tütre ja panin ka tema istmele kinni.

Kui ta ema tuli, siis osa mu ajust rääkis talle, mis oleks peaaegu juhtunud. Ma olin emotsionaalselt tuim – klassikaline meeste toimetulekumehhanism. Samal päeval hiljem rääkisin sellest teistele inimestele, kuid tundsin ikka veel, nagu oleks see kellegi teise lugu kusagilt raamatust.

Olin kuulnud nii palju väidetavatest imedest. Mõnedest neilt, keda pidasin pisut segaseks. Mõnedest neilt heade kavatsustega inimestelt, kel tundub olevat usku nii palju, et nad on kaotanud kriitilise mõtlemise. Näiteks: „Jumal tegi mind *kaks korda* vähist terveks.“ Kas tõesti? Mida su arst sellest arvab? Ma ei taha pimedat, mittemõistuslikku usku ning enamasti olen ma niisuguste väidete suhtes ettevaatlik.

Ma ei näe imesid iga päev. Ma ei tee seda nägugi. Ja ma ei tunne, et neid vaja oleks. Ma tahan usku, mis on mõistuslik, mitte veidrat kohvipaksu pealt lugemist. Ma usun, et Jumal suudab teha imesid, või ajutiselt „rikkuda“ enda loodud loodusseadusi. Piiblis kirjeldatakse imesid. Skeptikute arust on kummaline, et kõik imed juhtusid enne seda, kui olid olemas kaamerad nende jäädvustamiseks, aga isegi kui imed juhtusid tänapäeval, võiksid nad väita, et need on eriefektid. Ma usun, et Jumal tegutseb ja sekkub ikka veel, kuid enamik Jumala ande tuleb vaikselt läbi looduslike süsteemide, mille Looja algselt kokku pani. Seepärast tänan ma Jumalat toidu eest, kuigi see ei lange taevast nagu manna.

Kuid Marcuse loo puhul ei suutnud ma loomulikku selgitust leida. Suuremal osal inimestest on hulle unenägusid, mis ei lähe täide, ja ilmselt mäletame ainult neid, mis täituvad. Psühholoogid ütlevad, et enamik inimesi näeb igal ööl und, kuid minul ei ole

tavaliselt enda unenäod meeles ja kui oleks, ei võtaks ma neid tegelikult kuigi tõsiselt. Ma arvan, et unenäod tekivad lihtsalt sellest, et mu alateadvus „koristab elamist“ või korrastab andmete süsteemi. Ma arvan, et mu aju võis selle unenäo lihtsalt tekitada, kuid varem ei olnud seda juhtunud. Miks juhtus see *sellel* ööl? Missugused on šansid?

Saan järeldada ainult seda, et Jumal suhtles minuga. Ma kasutaksin sõna *ime*. Nimeta seda väikeseks eeslinna imeks, kui tahad, kuid see näitab mulle väljaspool igasugust põhjendatavat kahtlust, et on olemas Jumal, kes näeb tulevikku ja armastab mu poega. Minu mõistus veendus selles ja tol pärastlõunal jõudis järele ka mu süda ning ma vajasin kergenduse ja tänutunde hetkeks taskurätti.

**JUMALA KOHTA
ON PALJU ASJU,
MIDA MA EI OSKA
SELETADA.**

Sellegipoolest on imed libe tee. Kuigi need pakuvad lahendusi, tõstatavad need ka samapalju küsimusi. Miks meie, kui maailmas on nii palju kannatavaid lapsi? Sel nädalal külastasime palvetavaid sõpru haiglas, kus nad olid just kaotanud oma väikese lapse kardetava haiguse tagajärjel. Teistel sõpradel on lapsed kasvanud üles, et elada hävitavat, traagilist elu. Kuidas ma seda lugu neile jutustan?

Miks meie saime ime? Kuidas Jumal valib, millal sekkuda?

Ja mis siis, kui Jumal ei oleks otsustanud sel päeval imet teha? Kas ma usaldaksin teda ikkagi?

Imed ei kõrvalda kõiki kahtlusi. Lugedes piibli jutustusi imedest, näed inimesi söömas odraleiba ja kalakesi või saamas terveks ning ometi kõndimas Jeesusest eemale, kui ta püüab õpetada neile midagi pisut suuremat väljakutset pakkuvat. Sa näed, kuidas iisraellastest orjad vabastati tolle aja suurima riigi armee käest, kuidas nad sõid mannat ja nautisid neid päeval ja ööl katva pilve varju, ning ometi hakkasid vastu Moosesele, kes rääkis nendega Jumala nimel. Kui inimesed nõudsid enne uskumist imelisi märke, siis Jeesus keeldus, öeldes, et ainus märk, mida nad näevad, on tema õpetused ja surm (vt Matteuse 12:38–40; Johannese 6:30–36).

Jeesuse õpetused? Jeesuse surm? Võib-olla ei ole seda kuigi palju, aga mis siis, kui see on Jumala parim meeleolu meiega suhtlemiseks? Mis siis, kui Jumal ütleb: „Ma *suren*, et sind tegelikult tundma õppida. Ma *suren*, et sa oleksid minuga igavesti.“ See näitaks üles hämmastavat armastust.

Suurim Jumala avaldamine oli Jeesuse elu ja surm. Mida enam ma mõistan seda, seda enam näen Jumala õiglust ja headust. Varakristlik jutlustaja Paulus täheldas, et tema ajal „nõuavad juudid tunnustähti ja kreeklased otsivad tarkust, kuid meie kuulutame ristilöödud Kristust – see on juutidele ärrituseks ja kreeklastele rumalus, kuid neile, kes on kutsutud (nii juutidele kui ka kreeklastele) näitab rist Kristust Jumala vae ja Jumala tarkusena“ (1. Korintlastele 1:22–24, ümbersõnastatud).

Jumala kohta on palju asju, mida ma ei oska seletada. Ma ei oska alati õigustada tema tegevust või tegevusetust universumis, kuid ma

ei lase oma piiratud teadmistel takistada end tundmast rõõmu selle üle, mida ma tean, või usaldamast Jumala headust elu karmuse ja segaduse taga. Pealegi tegi Jumal kõige suurema imedest, kui ta sai inimeseks, elas eeskujulikkude elu ja suri maailma pattude eest.

Ma ei tea Jumalast kõike ja ma ei looda seda rohkem, kui loodan, et liblikas mõistaks minu mõtteid ja tundeid. Ma võiksin veeta igaviku, õppides tundma niisugust köitvat, mitmekülgset isiksust, ja ma kavatsen seda teha. See saab olema äärmiselt huvitav. Ma ei pruugi tunda isegi Jumala ühest protsendist üht protsenti, kuid ma tean piisavalt, et Jumala headust uskuda ja Jumalat armastada.

„Salajased asjad kuuluvad Issandale, meie Jumalale, aga need asjad, mis on ilmutatud, kuuluvad igavesti meile ja meie lastele.“

(5. Moosese 29:29, autori ümbersõnastus)

TSITAADID

Ja et inimene ei suuda jääda ilma imeta, siis loob ta endale uusi imesid, juba omaenese imesid, ja kummardab nüüd juba posija imet, vananaiste nõidust, kuigi ta oleks seeläbi sada korda mässaja, ketser ja jumalasalgaja.

Fjodor Dostojevski, „Vennad Karamazovid“

Tõeline realist, kui ta uskmatu on, leiab endas alati jõudu ja võimet ka imet mitte uskuda, kui aga ime asetub tema ette vastuvaidlematu tõsiasjana, siis ta pigem keeldub uskumast oma tundeid, kui mõõnab seda tõsiasja.

Fjodor Dostojevski, „Vennad Karamazovid“

Elamiseks on ainult kaks võimalust: kas nii, et justkui miski poleks ime, või nii, justkui kõik oleks ime.

Albert Einstein

KUIDAS LÕPEB SINU LUGU?

Jacob Brodzky oli uje noormees, kes oli raamatupoe omaniku, vene juudi poeg.

Peaaegu kogu selle aja, mida ta mäletas, oli ta olnud armunud Lilasse, prantsuse tüdrukusse, kes oli sõbralik, lõbus ja lärmakas.

Kui isa suri, võttis Jacob raamatupoe üle, abiellus oma kallimaga ja tõi ta poe kohal asuvasse korterisse. Jacobile meeldis elu raamatute keskel. Ta oli kõige õnnelikum siis, kui oli omapead uue raamatu ja enda mõtetega või vestles vaikselt mõne teise raamatusõbraga.

Lila oli ilus, ülevoolav ja seikluslik. Elu raamatupoe kohal oli tema jaoks surmigav. Ta tahtis minna välja ja näha maailma.

Nad püüdsid kompromissi leida. Jacob oli nõus Lilaga peol käima, kuid seal seisis ta igavledes nurgas ja soovis olla oma kabinetis. Lila oli nõus vahel koos Jacobiga koju jääma, kuid Lila suutis lugeda ainult veidikene, enne kui pidi jälle rääkima, ning ta teadis, et Jacob oleks pigem vait. Lila istus siis seal, tundis end rumalalt ja igatses vestelda. Seepärast leppisid nad kokku, et Lila käib pidudel ja Jacob istub kodus.

Ühel õhtul nägi Jacob naist asju pakkimas. Lila oli kohanud meest, kes kiitis tema ilu ja kaunist lauluhäält ning oli kutsunud teda oma varieteefirmaga Euroopa ringreisile. „Mul on kahju,“ ütles Lila ja suudles Jacobit õrnalt põsele.

Jacob oli muserdatud. Tema elu armastus kõndis nende kodust minema.

Kui Lila lahkus, ulatas Jacob talle raamatupoe võtme ja ütles: „Hoi a see alles. Ühel päeval sa mõistad, et sinu armastus pole minu omast väiksem ja sa ei saa selle eest põgeneda. Sa tuled tagasi ja ma ootan sind.“

Kui Lila takso minema sõitis, seisis Jacob kurvalt akna all ja vaatas üle lume kaugusse.

Jacob tõmbus emotsionaalselt oma poe pisikesse maailma. Ta võttis lugemist samamoodi nagu mõned inimesed joomist. Võib-olla lõi ta oma südame ukse kinni ja elas täielikult peas, püüdes vältida valu.

Jacob oli oma hämmastavate teadmiste poolest legendaarne. Klientidel pruukis üksnes mõnda detaili raamatu süžees mainida ja ta viis neid riuli juurde, võttis raamatu ning ulatas selle

kliendile viisakalt ja kurva pilguga. Nii viisi, peas elades (kui seda nii võib väljendada) möödus viisteist aastat.

Siis ühel aastal jõulude paiku tuli Lila tagasi. Kui kaunis keskealine daam ukse avas ja raamatupoodi astus, oli Jacob Brodzky oma maailmas ega tundnud ilmselgelt teda ära. Lila oli šokeeritud, kuid valitses end.

„Kas ma saan teid aidata?“ küsis Jacob viisakalt, kuid eemalviibivalt.

„Oo jah, mul on vaja raamatut, kuid olen unustanud selle pealkirja,“ alustas Lila. „See on noorpõlve kallimatest, kes armastavad ainult teineteist. Nad abielluvad ja elavad raamatupoe kohal korteris. Kuid naine on auahne ja lahkub, et oma unistust taga ajada. Tal on särav karjäär, kuid ta hoiab alati alles võit, mille mees talle andis, ning ta teab, et kui on oma auahnuise rahuldanud, läheb ta mehe juurde tagasi. Kõigist meestest, keda ta on tundnud, ei suuda keegi teda niimoodi armastada.“

Jacobi nägu oli ikka ilmetu. „Hmmm,“ ütles ta segaselt.

„Te mäletate seda,“ ütles ta. „Te peate seda mäletama, see on lugu Lilast ja Jacobist.“

Seejärel oli pikk, piinlik vaikus. „See tundub kuidagi tuttavlik. Ma arvan, et see on midagi Tolstoilt.“ Ning Jacob pöördus ja läks riulite vahele.

Lila pillas võtme maha ja jooksis poest välja.

Jacob tõmbas riulist raamatu ja oli üllatunud, et klient oli lahkunud.

Kas sulle meeldis see sünge lugu või oled sa veidi pettunud ja pahane? (Kui nii, siis ära süüdist

mind. See põhineb Tennessee Williamsi 1931. aasta jutustusel „Midagi Tolstoilt“.)

Kas ootasid õnneliku lõppu? Kas arvasid, et armastus võidab kõik? Kas sa arvad, et tegelikus elus lähebki niimoodi? Sinul? Maailmal?

Miks?

See on tõsine küsimus. Kui sa arvad, et õiglus võidutseb ning lõpuks võidavad armastus ja headus, siis selleni on ilma Jumalasse (või saatusesse, mis võib olla Jumala teine nimi) uskumata raske jõuda.

Jutustused räägivad palju meie sügavaimatest veendumustest.

Traditsiooniliselt ei oleks ilma õnneliku lõputa filmil ilmselt Ameerikas menu. Stsenaristide koolitaja Robert McKee ütleb: „Hollywoodi filmitegijad on enamasti liiga (võiks öelda et rumalalt) optimistlikud elu muutumise suhtes, eriti paremaks muutumise suhtes.“ Kontrastina kipuvad paljud prantsuse kunstilised filmid olema „üleliia (võiks öelda et šikilt) pessimistlikud muutumise suhtes“, püüdes väljendada „tühisust, mõttetust või destruktiivsust“. Nende kahe loo jutustamise stiili ajendiks on „kaks diametraalselt erinevat visiooni elust“.¹ Ameerika kultuuri on kujundanud suur hulk kristlastest ja juutidest immigrante, kelle religioosne visioon taevast elu lõpul on ülimalt õnnelik lõpp. Samas on Prantsusmaal olnud palju tugevam ateistlik vool, mille puhul ei ole õnnelik lõpp üldse kindel.

Siin on külm ja karm reaalsus. Kui Jumal on olemas ja sul on usku, siis ükskõik kui raske on elu, leiad sa kunagi oma õnneliku lõpu. Kui Jumalat ja usku pole, siis pole kedagi, kes garanteeriks sulle õnneliku lõpu. Su elu võib olla täiesti kurb, mõttetu ja lühike ning isegi kui see on pikk ja õnnelik, on selle lõpus surm ja igavene kadu. Sa võid süüa, juua, olla glamuurne, tunda rõõmu enda ja teiste kehast, kuid homme sa sured.

KAS SA
OOTASID
ÕNNELIKKU
LÕPPU? KAS
SA ARVASID,
ET ARMASTUS
VÕIDAB
KÕIK? KAS
SA ARVAD,
ET TEGELIK
ELU ON
NIISUGUNE?
SINU JAOKS?
MAAFILMA
JAOKS?

Alles hiljuti on Hollywood hakanud pimedusse vaatama, tehes rõõmutuid filme, mis keskenduvad süngetele kogemustele. Ikka on veel ohtralt mudelile vastavaid mõnusaid romantilisi komöödiaid, kuid paljud filmid on julged ega paku enam lohutavat Disney-lõppu. Mõned kriitikud ütlevad, et 11. september muutis Ameerika muinasjuttu. Teised ütlevad, et nad püüavad lihtsalt üllatada ning murda traditsioonilise õnneliku lõpu mudelit. Aga kas võib olla nii, et praegu usub Jumalasse vähem ameeriklasi, kes mõistavad, et polegi garanteeritud õnnelikku lõppu? Varem soovis publik õnnelikku lõppu, mis pärines nende riiki kujundanud judeokristlikust usust. Neile meeldisid maagilise realismi eriefektid, mis on põhimõtteliselt imed ilma Jumalata. Kuid ometi on see loogiliselt võimatu, isegi unistuste tehasesst pärineva haldjatolmuga.

Õnnelik lõpp ei ole ilma Jumalata üldse garanteeritud. Ja võib-olla filmid jõuavad veel selle sünge reaalsuseni.

Lood on inimese mõtteviisis kesksel kohal.² Lood on meie uudiste, meelelahutuse, õigussüsteemi ja ajaloo tuum ning selle taga võib olla inimaju jutustav tarkvara. Me mõtleme oma elust lugudes, kui me pole just mõneks ajaks „süžeesst kõrvale kaldunud“.

Üks suuremaid Jumalasse uskumise plusse on, et see aitab mul oma elu loos mõtte leida. See kinnitab, et lool on mõte sees. See garanteerib, et ükskõik kui masendavaks võivad asjad kolmandas vaatuses minna, on lõpp alati õnnelik. Ja sellel on järg – usk igavesse ellu tähendab, et minu lugu ei lõpe iial ning mul ei saa iial otsa seiklused ja huvitavad tegelased, kellega kohtuda.

Ilma Jumalata ajad sa oma unistust taga, leiad armastuse, õpid kasulikke asju, õpid ennast tundma ja kasvad isiksusena, arendad iseloomu ja sul on nii palju pakkuda – ja siis sa sured. Punkt. See on raiskamine ja mõttetus. Mulle tundub, et miski sügaval inimese olemuses võitleb selle vastu.

Ja mis saab õiglusest? Pakun välja ühe filmi stsenaariumi. Noor poliitik võidab vastased, laseb nad hukata, tapab kodusõjas miljonite viisi oma rahvast ning saab riigijuhiks. Ta varjab salajastel pangakontodel rahva miljardeid ja elab nagu kuninga kass, samal ajal kui tema rahvas nälgib. Ta saadab sõjaväe tapma kõiki, kes kurdavad. Ta annab võimu üle pojale ja sureb une pealt. Filmi asukohaks võiks olla Rumeenia, Aafrika, Põhja-Korea ... Mis sa arvad? Tegelikult see mulle ei meeldi. Kas sa ei tahaks pigem, et diktaator võetakse vastutusele, kui et ta sureb naerdes, et pääses sellest? Kui sulle ei meeldi ebaõiglus, kui vale oleks see siis, kui tegelik elu oleks niisugune? Me oleme mingil moel programmeeritud teadma, mis on õige ja mis vale, ning ootama, et õiglus võidaks. Kuid ainus, mis saab selle loogiliseks muuta, on usk Jumala olemasolusse.

See ei tõesta üldse Jumala olemasolu, kuid usk Jumalasse aitab kindlasti muuta elu suure loo loogiliseks.

¹ Robert McKee „Story: Substance, structure, style and the principles of screenwriting“ (London, Methuen, 1999), lk 59.

² Vt Helen Fulton, Rosemary Huisman, Julian Murphet ja Anne Dunn „Narrative and Media“ (Cambridge, Cambridge University Press, 2005).

MISSUGUSED *on uskumise põhjused?*

Mõned inimesed arvad, et usk on kõigest emotsionaalne asi, ebausk, mis on vastupidine loogikale ja tõenditele.

Minu jaoks on uskumise põhjused. Ma ei suuda tõestada, et Jumal on olemas (ja ma ei taha mingil juhul kedagi sundida uskuma), kuid ma arvan, et seda teed näitavad loogilised teeviidad. Luba, ma räägin sulle kahest, mis mulle muljet avaldavad.

>> > KULDLOKILINE PLANEET

Kosmos ei ole inimesele jaoks sõbralik paik. Selles on äärmuslikud temperatuurid, surmav kiirus, puudub õhk ning hiiglaslikud planeedid võivad meid lõmastada. Kuid siin me oleme, tunneme rõõmu elust oma väikesel sinisel planeedil. Mida enam astronoomid teistelt planeetidelt elu otsivad, seda enam nad märkavad, kui paljud asjad pidid minema õigesti, et me saaksime praegu siin olla.¹

Esiteks oleme päikesest õigel kaugusel. Veenus on lähemal ja seal on sooja 460 °C! Marss on kaugemal ja seal on väga külm. Kaks protsenti kõrvalekallet ja me sureksime.

Maa pöörleb õige kiirusega. Võrdluseks vaene Merkuur, mis asub päikese lähedal, kuid selle pimedal poolel on -185 °C, sest see pöörleb nii aeglaselt. Õnneks on meil magamise ajal ühtlane temperatuur ja pimedus – vähemalt suuremal osal planeedist. (Tervitused Islandile!)

Paljudel planeetidel on elliptiline orbiit, ning kui nad on tähe lähedal, siis on seal tulikuum, kui aga kaugel eemal, on seal kõrvetav pakane. Meie orbiit on peaaegu täiuslik ring.

Kui meie planeet oleks viis korda suurem, siis kaaluksime samuti viis korda rohkem! Edu voodist välja ronimisel või vere pumpamisel jalgadest tagasi südamesse!

Maa magnetväli on täpselt õige, nii et see kaitseb meid ohtliku kiirguse eest nagu

päikesetuul – elektriliselt laetud osakeste vool sellest tohutust tuumaplahvusest, mida me nimetame päikeseks.

Jupiter on nagu suur ragbimängija, kes blokeerib asteroidid, mis võiksid meid minema pühkida.

Me võiksime loetleda veel palju tegureid.

Astronoom Hugh Ross² kirjeldab 140 asja, mis peavad olema elu eksisteerimiseks täpselt õiged, ning 922 asja, mis võimaldavad planeedil elu üleväl pidada. Ta leidis, et nende kõigi asjade õigesti minemise võimalus on 1 10³¹¹-st. See arv tundub väikseks, kuid see on tuntud universumi aatomite arv *korda* tuntud universumi aatomite arv *korda* üks sada miljon miljard miljard miljard miljard miljard miljard miljardit.

Kas sa oled õnnelik, et elad? Õnnistatud oleks ehk parem sõna.

tagant (see paneb mind kahtlustama, et nad ei tegele kogu aeg kirjutamisega, aga jätame selle tähelepanuta). Ah jaa, neil on piiramatult käes virtuaalseid banaane. Üks esimestest võitjatest oli tüüp, kelle virtuaalahvid tootsid 19 tähte Shakespeare'i näidendist. Kas ei peaks siis olema pelgalt aja küsimus, millal saame luuletajalt uue näidendi? Väike probleem: selle 19 tähe kirjutamiseks kulus 42 162 500 000 miljard miljardit virtuaalset aastat.

Universumis pole lihtsalt piisavalt aega, mustmiljoni teguri tõttu!

Herbert Kroemer (kes võitis Nobeli füüsikaauhinna) ja Charles Kittel kirjutavad oma õpikus: „Seepärast on terve mõistuse järgi otsustades „Hamlet“ tõenäosus null ...“⁴

„Hamlet“ juhusliku trükkimise teel? Seda ei saa olla.

Miks ma seda kõike räägin? „Hamletis“ on 130 000 tähte. Sinu DNA-s on 4 miljonit keemilist tähte, kui sa oled kolibakter. Kui sa oled kolibakter, siis kust sa said siin selle lugemiseks aju ja silmad? Mine tagasi soolestikku, kus on sinu koht. Ei, sa oled inimene, sinu DNA-s on 3,5 miljardit tähte.

Kas see võib tekkida juhusliku protsessi tulemusena? Tõsiselt, missugune on tõenäosus? Eriti kui sa paned need šansid kokku meie planeedi elusõbralikkuse šanssidega. Väljavaated on nii solvavalt väikesed, et need lausa nõuavad paremat selgitust. Kuidas oleks Jumalaga?

Raske oleks leida tõsisemat teadlast kui Francis S. Collins, kes juhtis varem inimgenoomi projekti, mille ülesandeks oli kaardistada DNA-kood, ja kes nüüd on USA Rahvatervishoiu Instituudi juhataja. Tema jaoks on DNA „Jumala keel“ ja genoom „Jumala väike juhtnõõride raamat“.⁵ Ta leiab, et usk on teadusega kooskõlas.

Kojuminek
Algab Nüüd

SPOT
=
sõbrad
+
mõnus
õhkkond
+
hea muusika
+
maitavad
suupisted
+
sisukas
ja
päevakohane
sõnum

fb.com/spotwall

¹ Vt Paul Davies „The Goldilocks Enigma: Why is the Universe Just Right for Life?“ (London, Penguin, 2007). Peter D. Ward ja Donald Brownlee „Rare Earth: Why Complex Life is Uncommon in the Universe“ (New York, Copernicus Books, 2000). Guillermo Gonzales ja Jay W. Richards „The Privileged Planet: How Our Place in the Cosmos is Designed for Discovery“ (Washington DC, Regnery Publishing, 2004).

² Hugh Ross „Why The Universe Is The Way It Is“ (Grand Rapids, Baker, 2008) ja www.reasons.org/fine-tuning (alla laaditud 30. juunil 2011. a). Ta loetleb rohkem muutujaid kui Davies.

³ Suurbritannia riiklikus loteriis võitmise tõenäosuseks on hinnanguliselt umbes 1 14 miljonist. www.bbc.co.uk/dna/h2g2/A2390032

⁴ Charles Kittel ja Herbert Kroemer „Thermal Physics (2nd ed.)“, (W. H. Freeman Company, 1980), lk 53.

⁵ Vt Francis S. Collins „The Language of God: A Scientist Presents Evidence for Belief“ (New York, Free Press, 2006). Dr Collins ei ole viimase aja kreationismi ega intelligentse kavandamise pooldaja, ta on teistlik evolutsionist. Vt ka „Belief: readings on the reason for faith“ (New York, Harper One, 2010).

Jumal, miks me kannatame?

David on ainult poolunes, sest tema poeg Michael ei ole kodus. Michael on tore poiss, parim õpilane oma klassis, jalgpallimeeskonna kapten, armastav poeg ja vend. Muretsemiseks pole põhjust. Michael on vastutustundlik noormees ja ta on koos heade sõpradega kooli lõppu tähistamas.

Telefon heliseb. See on politseiseersant. Kas Davidil on hõbedane sedaan?

Hiljem vaatab David oma poega hingamisaparaadi küljes ja arst ütleb, et on tuvastatud ajukahjustus. Ka kaks Michaeli sõpra on intensiivravis. Üks pääses kriimutagi. Ta on segaduses, kuid ütleb, et Michael ei joonud palju.

Järgnevatel päevadel käib David justkui unes, lihtsalt kõike taluda püüdes.

Michaeli seisund halveneb ja ta sureb. Sõnadest tuleb puudu. Päike ei tõuse homme. Miks ta peaks vaevuma?

Ärasaatmine toimub kirikus, kus Michael oli ristitud. Noor preester loeb närviliselt raamatust sõnu. Muusika puudutab Davidis midagi ning lõpuks tuleb pikk rivi sõpru, kes kallistavad teda ja jagavad mõningast soojust, kui õnnetu väike sinine planeet tiirleb päikesest aina kaugemal.

Haigla kaplan jääb kauemaks kohale ja istub Davidiga, kui viimane nutab nii ohtralt, et on karta vedelikupuudust. Kaplan püüab aidata koostada nimekirja praktilistest asjadest, mida on vaja teha.

Matustele järgnenud nädalatel astub David regulaarselt kaplani juurest läbi.

Ühes vestluses käratab David kaplanile: „Kus sinu Jumal oli? Kas tal oli tähtsamaid asju ajada? Või pole Vanamees enam oma ülesannete kõrgusel?“ Ennast kuulates on ta üllatunud, kui vali ja toores oli ta olnud, kuid ta ei hooli sellest põrmugi.

Kaplan kuulab rahulikult, hingab sisse ja ütleb siis: „Head küsimused.“ Kuid ta ei püüa neile vastata. Ilmselt tal polegi vastuseid. Kuid ta küsib Davidilt, millal ta viimati sõi, ning ostab talle kiirtoitu. David on segaduses. Jumal võtab poja ja annab vastu Hiina toitu.

Nädalaid hiljem käib David ikka kaplani juures, lihtsalt headuse ja kuulamise pärast, mitte religiooni pärast. Ometi tahab ta meeleheitlikult mõista, miks. Ta ütleb: „Kuule, sa pole mu küsimusele vastanud. Kuidas sa saad Jumalasse uskuda? Sa näed iga päev tragöödiad.“

Kaplan ütles: „Miks sa tahad Jumalast midagi teada saada?“

„Miks ma aina siia tulen?“ vastas David. „Ma arvasin, et sina tahad mulle Jumalast rääkida.“

„Miks ma peaksin seda tahtma?“

„Et ma leiaksin usus lohutust ja suudaksin rääkida lahke Taevaisaga ja muu sihuke värk. Miks? Kas sa ei usu? Kas sa oled näinud liiga palju kannatusi?“

Kaplan lausus: „Mulle meeldib näha, kuidas inimesed saavad Jumalaga ühendust ning heidavad kõik oma valu ja mure tema suurtesse kättesse. Kuid ma ei taha sulle jutlust pidada.“

„No olgu pealegi, ma palun. Jutlusta ikka.“

„Kas ma tohin küsimuse esitada? Kas sa oled enda arvates vaba?“

„Mida?“

„Kas sa oled vaba tegema oma eluga, mida tahad? Armastama, keda armastad, pidama mõnda inimest tüütuks ja rumalaks? Armastama mingit muusikat ja vihkama teatud maale? Hindama seda, mida hindad, hääletama nii, nagu hääletad? Kas sa saad mõelda ja tunda nii, nagu tahad?“

„Jah, ma olen vaba. Sa kavatsed nüüd väita, et Jumal lõi meid vabaks ning me põhjustame ise endale probleeme.“

„Midagi sinnapoole ... Kas sa valitsesid Michaeli üle?“

„Ei, polnud vaja. Ta oli nutikas poiss, tegi häid valikuid ning tal pidi tore elu tulema. Ta tülitset küll vahel oma noorema vennaga, jäi alati hiljaks ja kiirustas pööraselt, kuid ta oli suurepärase poiss.“

„Mis vanuses ta vabaks sai?“

David mõtles veidi. „Hmm, ilmselt oli ta alati vaba. Kui ta istus esimest korda oma kõrgel toolil, oli ta hea sööja, kuigi ma pidin sundima teda mõningaid asju

sööma, aga pärast esimest suutäit herneid läks ta nägu mossi ja ta ei söönud neid enam kunagi. Ma võisin saada pahuraks, ma võisin püüda peita herneid kartulite alla, võisin mängida rohelist lennukit, mis püüab angaari pääseda, võisin teda karistada – ta lihtsalt ei söönud herneid. Üks päev oli meil sellepärast kolmas maailmasõda, sest ma tundsin, et minu kohus on sundida teda herneid sööma. Siis ütles mu naine: „Kas sulle ei meeldi inimene, kes teab, mida tahab? Mikie on samasugune kui üks teine inimene, keda ma tunnen.“ Pahvatasin naerma. Pärast seda ei söönud ta kunagi herneid. Ta sõi ube, nii et vahet pole.“

„Nii et te siis austasite tema vabadust.“

„Me julgustasime seda. Endastmõistetavalt ei austanud me tema vabadust tänaval mängida: mõnes mitteamutatavas küsimuses tõmbasime selged piirid, kuid isegi siis selgitasime alati, miks, ning õpetasime põhjuse ja tagajärje seost. Me veensime teda lugupidavalt. Nojah, mõnikord kaotasin kannatuse ja sundisin teda tegema mõnda asja, kuid headel päevadel ei püüdnud me kunagi tema üle valitseda. Meile meeldisid üllatused, millega ta lagedale tuli. Keskkoolis katsetas ta hullumeelseid kommunismi teooriaid ja ma vaidlesin temaga, kuid tavaliselt lõbu pärast, sest mul oli hea meel, et ta iseseisvalt mõtleb. Kes tahab robotit, mida peab programmeerima, käru, mida peab millegi kordasaatmiseks lükkama?“

JUMAL VÕTTIS
MEIE KANNATUSED,
KÕIKE SEDA KOGU
INIMKONNA EEST.
JA MEIE SÜÜ,
SELLEPÄRAST
ET OLEME OMA
VABADUST VALESTI
KASUTANUD.

Ja kes tahaks, et Jumal oleks diktaator?

„Täpselt nii.“

„Nüüd ütled sa kindlasti, et Jumal ei taha seda samuti. Võib-olla. See võib loogiline olla. Aga kõik, mida ma võin öelda, on, et see vabadus on inimkonnale maksma läinud kohutava kannatuste hinna. Michael maksis seda. Mina maksan seda.“

„Õige,“ nõustus kaplan kurvalt. „Väga õige.“

„Kas see on seda väärt? Kas Jumal ei võiks mõnikord vahele segada ja takistada meil tõeliselt rumalaid asju tegemast?“

„Võib-olla. Kuidas see toimuks?“

„Ma ei tea. Ütleme näiteks, et nooruk tahab alkoholi tarbida ja autot juhtida. Suur käsi peaks tulema alla ja ... Ei, see ei meeldiks talle. Ta paneks seda kindlasti pahaks. See poleks elu.“

„Ingel, kes ei lase autot käivitada?“

„Võib-olla ...“

„Arutame seda asja. Kas Jumal peaks takistama diktaatoreid sõda alustamast? Kahtlemata, aga kuidas? Tappes diktaatori? Millal? Sündimisel või siis, kui ta mõtleb esimest korda oma riigi valele juhtimisele? Kas Jumal peaks takistama laste kuritarvitajaid? Kas tappes? Halvates? Kas ta peaks takistama vanemaid lastega autos suitsetamast? Kas ta peaks takistama meid rasvast toitu söömast ja oma veresooni kahjustamast? Kas ta peaks takistama meid jäätist söömast, kui oleme ühe kilo võrra ülekaalus? Kus oleks piir?“

„Jama küll. Sa kas oled vaba või ei ole vaba, ma arvan.“

„Nõus. Ja kes tahaks, et Jumal oleks diktaator? Ma usun, et see oleks vastupidine sellele, kes Jumal on. Ma arvan, et ta hindab meie individuaalsust.“

„Olgu.“

„Ja mis siis, kui Jumal leidis olevat peaaegu võimatu luua inimesed tõeliselt vabaks ja samas garanteerida, et nad teevad alati mõistlikke asju?“

„Nõus. Me ei teeks midagi halba, kuid me ei suudaks valida midagi head. Kui me armuksime ja teeksime suuri häid tegusid, oleks see kõik ette programmeeritud.“

„Just nii,“ vastas kaplan. „Ma pean minema. Soovin sulle kõike head homseks, kui esimest päeva jälle tagasi tööl oled. Kas ma võin sulle lahkudes jätta veel ühe küsimuse?“

„Miks mitte. Mul on vaja midagi, millele mõelda.“

„Sa ütlesid, et kannatused on hind, mida me kõik vabaduse eest maksame. Mis sa arvad, kas Jumal võiks ka selle eest maksta?“

Nädala pärast puhub David oma kohvilt auru. „Kui on olemas Jumal, kes meid armastab, siis maksab ta hinda meie kannatusi nähes. Iga lapsevanem on seda kogenud.“

„Täiesti nõus,“ vastab kaplan.

„Ja kindlasti käib siia juurde kogu jutt Jumala kannatustest ristil?“

„See on parim mõte, mida tean. Jumal võttis meie kannatused, kõik selle kogu inimkonna eest. Ja meie süü, et oleme oma vabadust valesti kasutanud. Kogu meile määratud osa. Ma arvan, et Jumal tahab kõige selle eest maksta ja võtta ühel päeval selle meilt ära. Ta õpetas meid palvetama, et tema tahe sünniks maa peal, ja et me seda igatsusega ootaksime.“

„Ma olen Jumalaga rääkinud. Ei midagi palveraamatust ning alati polnud see viisakas. Tegelikult karjusin tema peale ükskord autos sõites. Võib-olla olen ma aru kaotamas. Võib-olla olen teda tõesti kiusanud.“

„See on suurepärane.“

„Mida? Ma arvasin, et sa oled solvunud.“

„Jeesus kurtis ristil: „Mu Jumal, mu Jumal, miks sa oled mind maha jättnud?““

„Nii et siis kurtmine on hea.“

„Ausus on hea. Kas sellest oli abi?“

„Noh, see tundus õigena.“

TSITAADID

Saatan on pannud nuhtluse kõigile asjadele, mida me elus naudime. Kannatab kas meie tervis või hing või läheme paksuks.

Albert Einstein

Ära naera kunagi nende üle, kes kannatavad; kannata mõnikord neid, kes naeravad.

Victor Hugo

www.brainyquote.com/quotes/keywords/suffer.html

Vt lisaks

William A. Dembski „The End of Christianity: Finding a Good God in an Evil World“ (Nashville, B&H Publishing, 2009).

John Dickson „If I were God, I'd end all the pain: struggling with evil, suffering and faith“ (Sydney, Matthias Media, 2002).

William Lane Craig „The Problem of Evil“, www.bethinking.org

**mida headus
ja kurjus
üleüldse
tähendavad?**

Ayaan oli viieaastane, kui tema suguelundeid moonutati. Vanaema võttis ta kinni ja hoidis paigal, samal ajal eemaldas palgatud mees kääridega tüdruku kliitori. Ayaanile anti kingitusi ja peeti pidu ning õpetati selle üle uhke olema.

Umbes 140 miljonit tüdrukut on talunud sarnast kohtlemist. Umbes 10% surevad üsna varsti infektsiooni, šoki või verekaotuse tagajärjel. Eluaegsete komplikatsioonide hulgas võivad olla korduvad tupepõletikud, krooniline valu, tugev valu suguühite ajal (mis on umbes 15% juhtudest võimatu), raskused uriini või menstruaalvere väljutamisel ning tüsistused sünnitusel – vastsündinute suremus võib olla 55% suurem neil emadel, kellel on kõige raskemat tüüpi moonutused.¹ Samuti võib esineda tõsisid psühholoogilisi sümptomeid.

Ayaan arvab, et suguelundite moonutamist teevad sageli naised sellepärast, et „püüavad kaitsta teisi naisi valu eest“, selle valu eest, mis tekib siis, kui „inimesed kahtlustavad, et sa pole neitsi. See on ehk traumaatilisemgi kui füüsiline valu. ... Seega lõigatakse naisel kliitor ära, allesjäänud õmmeldakse kokku, siis on teada, et ta ei lähe halvale teele. See on kontrolli küsimus.“² See ei ole koraani korraldus.

Ayaan Hirsi Ali palus Hollandis asüüli, läks kooli ja sai poliitikuks. Ta tõi avalikkuse ette tõsiasja, et paljud immigrantidest tüdrukud ja naised peavad taluma suguelundite moonutamist Euroopa linnades või perepuhkusel kodumaal.

See põhjustas tohutu poleemika ning esitas tõsise väljakutse muretule Euroopa liberalismile, mis jätkaks pigem inimesele vabaduse teha seda, mida ta tahab. Poliitiliselt korrektne on olla salliv, eriti teiste kultuuride suhtes, ning mitte hukka mõista. Kuid kas me peaksime sallima midagi, mis ei ole sallitav? Kas meie kohus ei ole hukka mõista kuritegevust ja halbu kombeid? Kas kultuur vabandab julmust?

Need on ohtlikud küsimused. Sa võid saada sihtmärgiks: Ayaan elab ööpäevaringse valve all. Sind võidakse nimetada sallimatuks ja liiga kriitiliseks.

Moekas on väita, et pole olemas õiget ja valet, on ainult see, mis on sinu jaoks õige või vale ning sa pead kindlaks tegema, mis see on. Seda nimetatakse kõlbelineks relativismiks – see on arvamus, et kõlblus on välja mõeldud, mitte absoluutne.

Kõlbeline relativism kõlab nii, nagu muudaks see mitmekultuurilise linna heaks naaberkonnaks. Aga kui sellele mõelda, siis on ilmselgeid probleeme. Kui väita, et pole olemas

õiget ja valet, kuidas siis kinnitada, et sul on õigus seda öelda? Ja kui pole õiget ja valet, kuidas saab siis öelda, et võikad kombed on valed? Sa pead olema salliv niisuguste asjade suhtes nagu leskede põletamine, pealesunnitud abielu, happe viskamine tüdrukule näkku lugema õppimise eest, tüdrukute karistamine vägistatud saamise „kuriteo“ eest.³ Mõnedes kultuurides peetakse neid asju õigeks ja kes oled sina, et neid hukka mõistad?

Kes sa oled? Sa oled inimene, kes teeb vahet õige ja vale vahel.

Selles pole mingit jultumust, sest õige ja vale on minust suuremad ning need jäävad nii, kas ma mõistan seda või mitte.

Olen märganud kummalist asja, et vahel ma tean, mida ma peaksin tegema, kuid ma ei otsusta seda teha. Ma peaksin tegema rohkem vaesuses elavate inimeste tohutu probleemi lahendamiseks, kuid mõnikord meeldib mulle veidi luksust nautida ja ma suudan suurepäraselt endale vabandusi leiutada. Miks see nii on? Ma näen õiget asja, kuid ei otsusta seda teha. Mida räägib see meile meie endi kohta? Kristlus ütleks, et mul on südametunnistus, kuid ka kõlbeline nõrkus, et headus ja kurjus on *minu sees* sõjajalal. Ja kui ma olen valesti otsustanud, läheb vaja Jumala armu ja andestust ning Jumala abi headuse valimisel.

KUST ME SAAME ÕIGE JA VALE?

Noor Ayaan sai kõlbluse oma perelt ja ühiskonnalt, kuid siis leidis ta, et sellega on tõsised probleemid. Ent missugune ühiskond saab väita, et tal pole nõrku kohti? Vanarooma kultuur, kus meestel oli kombeks pidada poisse armukestena? Lääne riigid, kes pidasid orje ja kasutasid ära inimesi asumaadel, andsid välja rassistlikke seadusi ja saatsid oma noori mehi mõttetutesse sõdadesse? Eks ühiskond vaja inimesi, kes esitaksid sellele väljakutse ja seisaksid valele vastu? Seega ei saa meie ühiskonda moraalse kompassina usaldada.

Ja pea meeles, et seadused on poliitikute tehtud. Kas nad on alati kõlbelised? Tõepoolest, meie ühiskond ei suuda piisavalt tugevalt motiveerida *olla* kõlbeline, vaid üksnes *paista* kõlbelisena. Kui palju kordi oled sa kiiruskaamerast möödudes aeglustanud ja pärast jälle kiirendanud? Ühiskond toimib üksteise järele valvamise põhimõttel, sotsiaalsel kokkuleppel – mina ei varasta sinult osalt sellepärast, et ma ei taha, et sina varastaks minult, ja nii on meil mõlemal turvalisem olla. Kuid mõned inimesed

avastavad peagi, et kui nad suudavad *paista* heade naabritena ja ikkagi varastavad, siis ühiskond peab neist lugu ja kaitseb neid, kuid nad saavad ka tasuta teiste inimeste asju. Kui sul on väikese riskiga võimalus, miks mitte seda kasutada? Ei ole nii, et ainult mõned poliitikud kasutavad petmist tegutsemisviisina. See on bioloogias sees. Loomade käitumine on isekate geenide kaitsmine, mitte ligimesearmastus.

Me peame ise asjad läbi mõtlema ja leidma oma kõlbluse nii nagu Ayaan Hirsi Ali. Aga kes võib väita, et ta on kõlbluse suur õpetaja? Meil kõigil on nii palju õppida ja meie moraalne mõtteviis võib liiga lihtsalt muutuda isekaks:

ME PEAME ISE

ASJAD LÄBI

MÕTLEMA JA

LEIDMA OMA

KÕLBLUSE.

minul on õigus, sina eksid.

Teadus võib varustada meie kõlbelsi otsuseid informatsiooniga ning meditsiiniteadusel on naiste

suguelundite moonutamise mõjude kohta palju öelda. Teadus on tohtu õnnistus, mis innustab meid loogiliselt mõtlema ja valab meid üle kasuliku tehnoloogiaga, kuid see ei suuda anda meile kõlblust. Teadus võib õpetada, kuidas ehitada aatompommi, kuid ei suuda öelda, kas on hea mõte seda omada, kasutada või kelle peal seda kasutada.

Mõned inimesed saavad oma kõlbluse usust Jumalasse. Mõned ütlevad: „Mida, lennata lennukiga hoonesse sisse ja saada tasuks elada Jumala trooni lähedal koos 72 hirvesilmse neitsiga? Minu jaoks tundub see vale.“ Õige märkus. Paljusid religioone on valesti kasutatud, maailm on jaotatud „meieks“ ja „nendeks“ ning „meid“ innustatakse „neid“ vihkama. Paljud religioosed kogukonnad on kõike muud kui head samariitlased. Mõned religioosid inimesed ei ole oma kõlbelses mõtlemises rohkem teadlikud ning neil ei ole vaeste ja puudust kannatajate eest hoolitsemiseks rohkem motivatsiooni kui ateistidel. (Kuigi kui aus olla, siis kasvasid paljud ateistid üles kultuuris, mida mõjutas religioon, ning käisid koolis, kus õpetati mingil määral religiooni eetikat, kui mitte usku.) Usklikuna pean neid probleeme tunnistama, kuid need on tavalised probleemid kõigil inimestel igal pool – probleemid inimolemuse, mitte Jumalaga.

Kuid ma ei räägi religioonist.

Ma räägin Jumalast.

Kui kõlbelsed tõed on olemas, siis saab usk Jumalasse selgitada, kust me need saime. Ja kindlapeale innustab see neid järgima: sina ja mina oleme Jumala lapsed, nii et parem peaksin sind lugupidamisega kohtlema, sest Jumal armastab sind. Ma vastutan Jumala ees selle eest, kuidas ma sind kohtlen. Ja ka mina olen ära teeninud lugupidamise ja lahkuse, sest ma olen Jumala laps. Jumala seadus õpetab meile, kuidas olla kõige õnnelikum Jumala ja teiste inimestega õigesti suhestudes. See on kokkuvõtte mõistlikust eluviisist, mis peaks tooma inimestele rõõmu.

Oluline on valida õige Jumal.

Hiljutisel pressikonverentsil kuulsin Ayaan Hirsi Alid ütlemas, et ta teab paljusid moslemeid, kes on oma religiooni hüljanud, kuid nüüd puudub neil igavese elu mõte ja ilma taevase Isata on nad kurvad, üksinda ja juhatusetu. Ayaan ise on ateist, kuid inimestel, kes Jumalast puudust tunnevad, soovib ta proovida kristlaste Jumalat, kes on armastuse Jumal ja palju „kasutajasõbralikum“. „Kaasaja kristlik Jumal on sama mis armastus. Tema tööriistad ei kuuluta vihkamist, sallimatust ja vastuolusid. See Jumal on halastusrikas, ei taotle riigivõimu ega pea teadust konkurendiks. ... Armastuse ja sallivuse kristlus jääb üheks Lääne kõige võimsamaks vastumürgiks vihkamisele ja sallimatusele.“ Ta nimetab Jeesust Kristust „atraktiivsemaks ja lahkemaks isikuks“.⁴

Ma hindan tema suuremeelset siirust. Ma arvan, et Jumal soovib anda armastust, tõe ja kõlbelsi teadlikkust kõigile oma lastele, ning saada nendega sõbraks, ükskõik kas meie teda praegu tunnustame või mitte.

Jumal garanteerib, et lõpuks saab headus kurjuse üle võidu. See ei ole garanteeritud džunglis, kus elama jääb kõige tugevam, kes ei pruugi olla kõige lahkem, ning kehtib seadus: kel vägi, sel võim. Jeesus ütles: „Õndsad on tasased, sest nemad pärivad maa.“ (Matteuse 5:5) Viimane sõna on tasasel tugevusel ja headusel, mitte agressiivsel omakasupüüdlikkusel.

¹ E. Banks, O. Meirik, T. Farley, O. Akande, H. Bathija, M. Ali (2006). „Female genital mutilation and obstetric outcome: WHO collaborative prospective study in six African countries“, *Lancet* nr 367 (9525), lk 1835–1841.

² Alexander Linklater, „Danger woman“, *The Guardian*, 17. mai 2005. www.guardian.co.uk/film/2005/may/17/religion.immigration

³ See loetelu on laenatud ateistliku neuroteadlase Sam Harris'e raamatust „The Moral Landscape“, lk 42.

⁴ Ayaan Hirsi Ali „Nomad“ (Free Press, 2010), lk xx.

KÕIGE PAREM LUGU, MIDA MA TEAN

Mina ei suudaks nii head lugu kirjutada. Kujuta ette, et oled Jumal, sul on sadu miljardeid galaktikaid, igaühes neist sadu miljardeid tähti ja planeete ümber tähtede. Üks väike planeet tõstab mässu ja saab sinu vaenlase tugipunktiks. See on mürgitatud patuhaigusega, mis on kõigile selle asukatele surmav. Niisiis, kas jätta see suurema ja teha uus? Ei, sa lähed isiklikult sinna. Sa räägid inimestega, kes kuulavad, jutustad neile iseendast ja töotad, et tuled õigel ajal ja lahendad probleemi.

Ja hiljem saab sinust üks neist, armetu maalane. Sa sünnid sajandeid enne valuvaigisteid ja massikommunikatsioonivahendeid. Sa ei taha neid hirmutada, seepärast lähed ühena neist. Sa istutad end embrüona noore maatüdruku sisse (tema loal), kuid see lõpeb peaaegu pisaratega: keegi ei küsi luba tema tulevaselt abikaasalt, kes teab, et see pole tema laps, ning lahkub. Siis räägib ingel mehele, et see on Jumala laps, ning mees abiellub temaga. Kuidas ta üleüldse isana oli? Kas ta mõistis üht protsentigi sellest, kes sa olid?

Sa sündisid laudas. (Mitte roosas sünnitusosakonnas, mitte väljaõppinud ämmaemanda juuresolekul.) Selles linnas on kümneid sugulasi, kuid nad ei kutsu su ema enda juurde, sest nende arvates oli abielueline rasedus skandaalne, seepärast nimetatakse sind kogu elu sohilapseks. Ja nii mõistab religioon hukka Jumala enda.

Sa oled sündinud juudina, see on riskantne käik.

Peaaegu mitte keegi ei mõista, et sa oled Iisraeli kuningas, veel vähem seda, et oled universumi valitseja, kuigi mõned välismaa mõttetargad nuputavad selle välja ja tulevad sind kummardama ja toovad rikkalikke kingitusi. Ent kohalik diktaator kuuleb sellest ja otsustab kaotada ära kõik alla kolmeaastased lapsed. Sa kaotad peaaegu elu, kuid su ema ja maapealne isa kiirustavad põgenikena Egiptusesse. Seega mõistad sa ilmselt maailma pagulasi ja kodutuid inimesi ning soovid anda neile kodu.

12-aastaselt lähed sa Jeruusalemma templisse ning esitad religioossetele juhtidele ja mõtlejatele ohtralt küsimusi, püüdes neid oma missiooniks ette valmistada. Kuid siis kaod sa vaateväljast. Teismeeas ja kahekümnendates eluaastates pead sa väikeses külas äri, et pärast isa surma peret ülal pidada.

Mis tunne oli olla Jumal ise, kuid samas täielikult inimene? Mis su peas toimus? Kas sa meenutasid, kui sa puitu peiteldasid, päeva, mil sa lõid puud? Kas sulle valmistas pettumust näha inimesi elamas niivõrd palju allpool nende potentsiaali ja loodust nii kehvast seisukorras? Kas sa kibelesid seda kõike *kohe* korda tegema?

30-aastaselt saab sinust rändõpetaja ja -tervistaja, sa toidad vaeseid maainimesi ja haisvaid kerjuseid, puudutad kärnaseid pidalitõbiseid ja muudad nende naha imiku naha taoliseks. Sa lubad naisterahval end avalikult puudutada ning ta saab terveks oma pikaajalisest günekoloogilisest haigusest. Sa teed sõprust käreдахäälsete, depressiivsete prostituutidega ja kutsud neid paremale elule. Sind nähakse koos maksuametnikega, kes on end müünud sissetunginud sõjaväele ning nõuavad oma rahvalt ränki makse. Sa tood Jumala kõige vähem lootust äratavate inimeste juurde ja mõned kõige vähem religioossena paistvad inimesed on sinule avatud.

Sa vaidled palju religioossete juhtidega, kes arvavad, et armastusest ja õiglusest olulisemad on inimesi välja arvavad reeglid. Nad nimetavad sind rumalaks ja patuseks. (Sa pidid küll sisimas naerma, kui armetud inimesed püüdsid õpetada religiooni Kõigeteadjale!) Sa püüad panna neid nägema, kui väga armastab Jumal iga inimest, ükskõik kui langenud, ning kui kaunid ja elulised võivad olla Jumala seadused. Lõpuks ärritad sa neid nii väga, et nad tapavad su.

Jah, sa surid. Olles ise Elu, nagu nimetas sind su parim inimesest sõber Johannes, kes pidas sind elu ja teadlikkuse andjaks kõigile, kes hingavad. Elu suri ja see surm oli väga inimlik. Sinu viimaste sõnade hulgas oli palve, mida paluvad väikesed lapsed magama minnes: „Isa, sinu kätte ma annan oma vaimu!“¹

Kas sa teadsid, et tuled tagasi? Kas sa oleks seda igal juhul teinud?

Kui sõdurid sinust kinni haarasid, oleksid sa võinud nad kõik aeglaselt tappa, aurustada planeedi ja minna tagasi oma troonile. Kuid sa lasid neil end piitsutada ja pilgata. (Ühel päeval näevad nad sind taas, istumas maailma troonil. Sind, kes ütlesid: „Mida te iganes olete teinud kellele tahes mu kõige pisematest vendadest, seda te olete MINULE teinud!“²) Sa lasksid neil lüüa naelad puusepa sisse, tappa eluandja, olla julm kõige lahkema isiku vastu, karjuda vihast armastuse kehastuse peale.

Minu eest ja minusuguste inimeste eest – mässajate eest, inimeste eest, kes püüavad olla õnnelikud tobedaid meetodeid kasutades, küünikute eest, kahtlejate eest, ennast täis tühiste inimeste eest, püüdlike inimeste eest ja nende eest, kes oleksid ei tea kes, kui vaid suudaksid.

MINA OLEN
ÜLESTÕUSMINE
JA ELU. KES
MINUSSE
USUB, SEE
ELAB. ISEGI
KUI TA
SUREB.

Sina surid, et mina võiksin elada. (See on rabav!) Sa armastasid mind ja andsid oma elu minu elu eest.

Kui nad olid su tapnud, kiirustasid nad koju religioosset püha pidama.

Sina lamasid kivises hauakambris, külm kui kivi. Kuidas suutis taevas seda vaadata? Kes oli kolmainu Jumal ilma sinuta? (See küsimus käib mulle ilmselt üle jõu.)

Sinu vaenlane arvas, et oli sinust jagu saanud, arvas, et tema on Maa vastuaidlematu valitseja.

Pärast puhkepäeva tõusid sa lihtsalt üles, jätsid surma pika ninaga ja naersid iga inimese suurimale hirmule näkku. Sa ütlesid: „Mina olen ülestõusmine ja elu. Kes minusse usub, see elab, isegi kui ta sureb.”¹ Sa ütlesid, et tulid hävitama Saatana kogu kätetööd – surma, valu, hirmu, pattu, valesid.

Sa veetsid nelikümmend päeva oma sõpradega ja julgustasid neid minema maailmale häid sõnumeid viima. Siis läksid sa koju.

Kas võib olla nii, et sina, kes oled ülendatud kõikväheliseks Jumalaks, samastad end ikka veel inimestega ning mäletad, mida tähendab olla inimene, olla väsinud, olla heitunud, tõmmata magnetina külge pattu, olla nõrk ja ebakindel? Kui nii, siis võin tulla sinu trooni juurde kindlustundega ja loota raskel ajal sinu armule ja abile.

Niisuguse armastuse korral võin eilse süü minema visata ning sammu kiirendada.

Ma võin panna oma määrdunud rõivad sinu suurepärase evangeeliumi pesumasinasse ja olla kindel, et puhastad mu hinge sügavuti.

Ma võin sind armastada kogu südame ja kogu mõistusega ning pidada hea meelega sinu käske vaba isiksusena.

Ma võin tunda rõõmu igasuguse iseka motiivita juhtimises ning juhust, keda ma endise vastuhakkajana arvan väärt olema kogu austust ja väge, kuna sa läksid ristile.

Ma võin isegi vikatimehe üle naerda, sest universumi raskekaalutšempion alistas tema, ja sa oled minu poolel.

Ma võin veeta terve igaviku seiklusrikastel huvireisidel lõputult põnevas universumis ja mis peamine, olla lihtsalt sinuga koos.

¹ Luuka 23:46.

² Matteuse 25:40.

³ Johannese 11:25.

ELU pärast surma.

Kas tõesti?

Jeesuse ülestõusmise lugu on ainulaadne, inspireeriv ja emotsionaalselt rahuldust pakkuv jutustus, kuid samamoodi on ka Supermani ja Hambahaldja lugu. Aga kas see on tõde? Või on see lihtsalt ilus müüt?

IMED?

Mõned inimesed põlgavad selle kohe ära, sest pole kaasaaja teaduslikku tõestust, et keegi tuleks ellu tagasi pärast neljakümnetunnist ajusurma. Kuid Jeesuse lugu ei väidagi seda. See jutustab ainulaadsest sündmusest minevikus.

Mõned inimesed põlgavad selle ära, sest nad ei usu Jumala olemasolu ja nii pole kedagi, kes saaks niisugust imet teha. Aus mõte. Kui Jumalat ei ole, siis on see lugu võimatu. Kuid minu arvates on Jumala olemasolu kohta palju tõendeid.¹ Ja kui sul kord on juba Jumal, kes on

piisavalt võimas, et luua universum ja vähemalt üks asustatud planeet ning kujundada inimese keha ja aju, siis ei peaks inimese taasloomine pärast surma liiga keeruline olema.

Kui on olemas Jumal, kes koostas looduseadused ja lõi reaalsuse, mida need kirjeldavad, siis elab Jumal väljaspool neid seadusi ja võib neist aeg-ajalt mööda minna või neid „rikkuda“. See ei tähenda, et võiksime seda iga päev oodata ja visata oma teaduslikud raamatud minema, sest seadused ei kehti enam. Me ei pea ootama iga päev basseinis vee peal kõndimist, nagu füüsikaseadused ei kehtiks meie kohta. Seega on usk imedesse sobitav lugupidamisega teaduse suhtes.

JEEBUS AJALOOS?

Peaaegu kõik ajaloolased usuvad, et oli olemas keegi, keda nimetati Jeesuseks

KUI ON OLEMAS
JUMAL, KES
KOOSTAS
LOODUSSEADUSED
JA LÕI
REAALSUSE,
MIDA NEED
KIRJELDAVAD,
SIIS ELAB
JUMAL
VÄLJASPOOL
NEID SEADUSI
JA VÕIB NEIST
AEG-AJALT
MÖÖDA MINNA
VÕI NEID
„RIKKUDA“.

Naatsaretist. On väga palju tõendeid inimestelt, kes ei olnud tema järelkäijad.

Näiteks Rooma ajaloolane Lukianos Samosatast (sündinud aastal 120 pKr) pidas kristlasi totakateks. Ta naljatas lugejatega, et kui nad lähevad reisile, peaksid nad teeskleva kristlasi, siis antakse neile tasuta süüa ja öömaja, kui aga tööde välja tuleb, ollakse nende vastu leebed. Peale reisinõuannete kirjutas ta kristlaste kohta:

„Vaesekesed on ennast veennud, ... et nad saavad surematuks ja elavad igavesti ning selle tulemusena põlgavad nad surma ja on nõus end vahistada laskma. ... Veelgi enam, nende esimene seaduseandja veenis neid, et nad on kõik üksteise vennad. ... Nad kummardavad seda ristilöödud sofisti ennast ja elavad tema seaduste järgi.“²

Ta kritiseerib kristlasi, kuid kirjeldab Jeesust kui reaalselt isikut, kes löödi risti. Tema nimetamine „solistiks“, petiseks, võib viidata lugudele imedest.

Kuidas on Tacitusega (sündinud aastal 52 pKr), keda on nimetatud Rooma tähtsaimaks ajaloolaseks? Ta kirjeldab, kuidas keiser Nero piinas kristlasi ja mainib siis, kuidas kristlus alguse sai:

„Christuse, kellelt on see nimetus pärit, saatis surma Pontius Pilaatus, Juuda maavalitseja Tiberiuse ajal.“³

Christuse (see on Kristuse rooma nime kuju) hukkas Pilaatus, täpselt nii nagu evangeeliumikirjutajad teatavad.

Teisedki rooma kirjanikud mainivad Jeesust, mis on üllatav, kui mõelda, et see oli mingi õpetaja nende impeeriumi ühes väikeses, tähtsusetus riigis.

Aga tolle aja Jeruusalemma autoriteetidid? „Talmudis“ on kirjas:

„Paasapäha eelõhtul riputati üles Yeshu (Naatsaretist) ... selle eest, et ta oli praktiseerinud nõidust ning petnud ja eksitanud Iisraeli rahvast.“⁴

Seega on meil tema nimi (Yeshu või Yeshua on heebrea keeles sama mis meil Jeesus) ja tema linn ning ta riputati üles (ristile) vahetult enne

paasapäha – see sobib täpselt evangeeliumide kirjeldustega. Jeesust süüdistati ka nõiduses: evangeelium kirjeldab, et tema vaenlased kasutasid seda, et anda negatiivne varjund avalikele imedele, mida nad ei saanud eitada.⁵

VÄLJAMÕELDISE EEST SUREMINE

Aga kuidas on tema järelkäijatega? Mõned inimesed tahavad neid alandada mõjutatud tunnistajateks või põrunud usklikeks, kel pole mingit loogikat. Kuid nad ei uskunud alguses, et Jeesus tõusis surnuist üles. Neid veenis see, mida nad nägid.

Ja paljud tapeti selle loo jutustamise pärast. (Kui irooniline – sa räägid, et nägid meest pärast surma elusana ja sind lüüakse selle eest maha!) Kui see oli kõigest

väljamõeldis, miks keegi selle suure pinge all ei murdunud? Miks ei saanud Jeesuse vaenlased osutada ühelegi inimesele, kes oleks öelnud: „Olgu, tunnistan üles, me mõtlesime kõik välja. See oli religioosne väljamõeldis.“ Keegi ei öelnud nii. Nad käisid kogu maa läbi ja jutustasid oma silmaga nähtud lugusid, pannes selle tööpärasuse ja täpsusega kaalule oma elu.

Oletagem, et sa mõtlesid välja loo haldjast oma aia kaugeimas nurgas. Lastele see meeldis, täiskasvanute jaoks oli see õnnelik lugu, ning sa said raamatu ja filmi eest head raha. Aga kujuta ette, et võimule tuleb diktaator, kes kuulutab haldjalood ebaseaduslikuks ja määrab surmanuhtluse. Kas sa tunnistad, et see oli meeldiv väljamõeldis? Või jääd oma loo juurde ja räägid seda ringi rännates ja oma elu ohtu seades kõigile? Nii lihtne küsimus. Niisiis, miks pidid jüngrid seda tegema, kui nad mõtlesid kogu loo ise välja? Kuid nad ei öelnud loost lahti isegi mitte piinamise käes. Paljud läksid selle eest surma.

Äkki olid nad kergeusklikud? Mitte siis, kui näed nende kirjutiste kvaliteeti. Arst Luukas ei olnud kõike oma silmaga näinud, kuid ta kontrollis põhjalikult teiste jutustusi ja koostas oma raamatu Rooma ajaloo standardite järgi. Johannes räägib meile, miks ta kirjutab üles oma silmaga nähtud loo: „Mida me oleme näinud ja kuulnud, seda me kuulutame ka teile, et teilgi oleks osadus meiega. Meie osadus on osadus Isaga ja tema Poja Jeesuse Kristusega. Me kirjutame seda, et meie rõõm oleks täielik.“⁶

KAS LUGU MUUTUS?

Olgu, võib-olla eksisteeris keegi Jeesuse-nimeline, aga kas imedega osad lisati loole hiljem?

See võiks olla võimalik, kui oleks olemas üks Jeesuse biograafia ametlik originaal, ütleme näiteks kiriku raamatukogus Roomas. Seda saaks hõlpsasti muuta ja seejärel tuleksid kõik hilisemad koopiad. Kuid *ei ole* üht kesket originaali. Vanu koopiaiad on igal pool. Evangeeliumikirjutajate teoseid kopeeriti käsitsi ja viidi paljudesse maailma eri paikadesse. Nüüd saavad õpetlased neid kokku koguda ja kõrvutada. Mõned väiksed vead on sisse lipsanud, kuid neid saab erinevaid käsikirju võrreldes hõlpsasti parandada. (Seda nimetatakse tekstikriitikaks ning mõned teadlased spetsialiseeruvad sellele kunstile ja teadusele.)

Piibli käsikirjad toimivad veidi interneti moodi. Külma sõja ajal tahtsid teadlased teha olulistest dokumentidest varukoopiad juhuks, kui ülikool raketiga pihta saab, seepärast leidsid nad mooduse saata dokumente telefoni teel teistele ülikoolidele,

tervele ülikoolide võrgustikule. Evangeeliumid säilitati sarnase protsessi abil (kuigi mitte kõrgtehnoloogiliselt). Seega oleks olnud lihtne püüda lisada mitteautentseid lugusid.

Kui võtta ära ülestõusmine, tervistamised, imelised toitmised ja teised imed, mis näitasid jumalikku kontrolli loodu üle, siis jääb alles lugu mingist rändõpetajast, kes kasutas uuesti suurepäraseid tsitaate heebreakeelsest piiblist, ning sa ei vaevuks seda üldse kirjutamagi. Suur osa vaimustusest oli tingitud sellest, et see oli ilmselgelt Jumal inimese kujul.

KUMMUTATUD?

Suur hulk visasid inimesi on üritanud Jeesuse lugu paljastada. Auhinnatud ajakirjanik Lee Strobel oli mures, et tema naine hakkas seda uskuma, ning ta veetis pikka aega seda lugu kriitiliselt uurides, et leida lünki. Tulemus? Ta leidis, et lugu on tõde, ning kirjutas raamatu „The Case For Christ“. Teine skeptik Josh McDowell tegi sama. Ka ajakirjanik Frank Morison arvas, et Jeesuse loos on lihtne välja tuua ajaloolised lüngad, ning püüdis kirjutada vastavat artiklit. Seda artiklit ei tulnud, sest temast sai usklik ja ta kirjutas raamatu „Who Moved The Stone?“.

Jeesus ütles: „Kes minusse usub, see elab, isegi kui ta sureb.“ (Johannese 11:25)

Mis siis, kui tal oli õigus? Mida on sul kaotada, kui uurid tõendeid avatud mõistusega?

Vt ka

Lee Strobel „The Case For Christ“ (raamat ja DVD)

Josh McDowell „Rohkem kui puusepp“

Frank Morison „Who Moved The Stone?“

John Dickson „The Christ Files“ (raamat ja DVD)

¹ Vt niisuguseid raamatuid nagu nt Craig Lennox'i omad jms.

² Lukianos Samosatast „The Passing of Perigrinus“, lk 11, 13. Vt ka Robert E. Van Voorst „Jesus outside the New Testament“ (Grand Rapids, William B. Eerdmans Publishing, 2000), lk 58–64; Wnehua Shi „Paul's Message of the Cross As Body Language“ (Tübingen, Mohr Siebeck, 2008), lk 38.

³ Cornelius Tacitus „Annals“, XV köide, lk 44. Tõlkinud Alfred John Church ja William Jackson Brodribb „The Internet Classics Archive“, <http://classics.mit.edu/Tacitus/annals.html>

⁴ „Babylonian Talmud: Tractate Sanhedrin“, foolio 43a, www.come-and-hear.com/sanhedrin/sanhedrin_43.html

⁵ Vt Matteuse 9:34.

⁶ 1. Johannese 1:1–4.

MIKS MA PEAKSIN JEE SUST JÄRGIMA?

„Kuula mind, neegrinäru, veel enne järgmist nädalat sa kahetsed, et üldse siia tulid.“

Kodanikuõiguste eestvedaja oli öösel voodis oma naise kõrval, kui telefon helises. Veel üks surmaahvardus. Martin Luther King Jr. pani telefonitoru ära ja läks kööki. Ta närvid olid pingul. Ta oli just vabastatud ekslikust vahistamisest ja vanglast. Teda oli ahvardatud Rosa Parks toetamise pärast. Rosa Parks oli mustanahaline naine, kes oli vahistatud seetõttu, et ta oli keeldunud sõitmast bussi „mustade osas“. Alabama afroameeriklased keeldusid busside kasutamisest, kui seadust ei muudeta võrdsust toetavaks, ning bussifirmad kaotasid raha. King püüdis unistuse poole, et kõik inimesed on loodud võrdseks. Tema mõte oli, et iga inimene on keegi, mitte ei keegi.

Aga miks oli ta siin sõjakäigul afroameeriklaste ja vaeste eest? Tal oli eliitharidus Bostoni ülikoolist ja ta oleks võinud elada mugavat elu rikka kiriku pastorina. Tal oli tunne, et tahab lõpetada, ning ta palvetas valju häälega:

„Ma seisan siin selle eest, mida usun õige olevat. Kuid nüüd ma kardan. Inimesed ootavad minult juhtimist ja kui ma seisan nende ees ilma jõu ja julguseta, siis ka nemad vanguvad. ... Mulle pole midagi jäänud. Olen jõudnud punkti, kus ma ei saa üksinda hakkama.“¹

Ta tundis energia ja sisemise rahu voogu ning võttis seda Jumala vastusena.

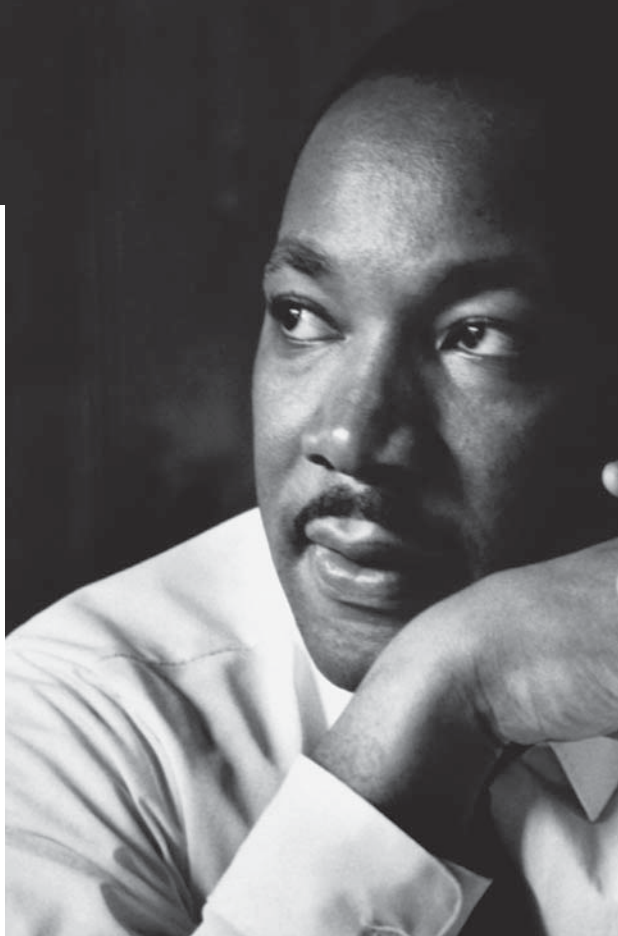
Järgmisel päeval oli ta parajasti kirikus kõnelemas, kui tema kodu pommitati. Ta kiirustas koju ning leidis, et ta naine ja väike laps olid terved. Rohkem muret tekitas väljas seisev rahvahulk, ligi tuhat inimest, relvastatud tulirelvade, nugade, kaigaste, kivide, pudelitega – kõigega, mis oli käepärast. Nad olid valmis kättemaksuks mässu tõstma. Ta kuulis, et keegi rääkis politseiga asjade klaarimisest relvade abil. King seisis oma puruks pommitatud verandal, tõstis käed ja palus rahval kuulata. Ta ütles:

„Ärge sattuge paanikasse. Ärge tehke mitte midagi paanilist. Kui teil on relvad, viige need koju, kui teil pole relvi, siis, palun, ärge hankige neid. Me ei saa seda probleemi lahendada kättemaksu vägivallaga. ... Me peame armastama oma valgeid vendi, hoolimata sellest, mida nad meile teevad. Peame neile teada andma, et me armastame neid. Jeesus hüüdis sõnad, mis kajavad läbi sajandite: „Armastage oma vaenlasi, õnnistage neid, kes teid neavad, palvetage nende eest, kes teid taga kiusavad.“ Me peame selle järgi elama. Me peame vastama vihkamisele armastusega.“²

Rahvas võttis tema nõu kuulda. King viis sageli läbi rahumeelseid meeleavaldusi mustanahaliste ning ka igast rassist vaeste inimeste õiguste toetamiseks. Ta nõudis, et kõik meeleavaldustel osalejad allkirjastaksid töötuse käituda viisakalt sõprade ja vaenlastega ning osaleksid kolmepäevasel vägivallavastasel kursusel, kus käsitleti õpetusi Jeesuselt ja samuti Mahatma Gandhilt, kes kasutas rahumeelseid meeleavaldusi Indiale poliitilise vabaduse toomiseks. Mõnikord peksis politsei Kingi meeleavaldusel osalejaid metsikult, kuid see jäi telekaamerate ette ning teenis Kingi üritusele avalikkuse poolehoiu.

Vägivallatus ja „teise põse pööramine“ võivad kõlada lootuselt pühaklikult ja ebamaiselt, kuid King näitas, et seda saab kasutada võimsamalt kui relvi.

King vedas eest meeleavaldust Washingtonis ja pidas oma kõne „Mul on unistus“, mida tunnustatakse laialt kui üht kõigi aegade parimat kõnet. „Mul on unistus, et mu neli väikest last elavad ühel päeval riigis, kus neid ei hinnata mitte nende nahavärvi, vaid nende iseloomuomaduste järgi. Täna on mul üks unistus. ...“

Ta sai Nobeli rahuauhinna tegevuse eest rassilise diskrimineerimise ja segregatsiooni lõpetamise nimel.

Kuid Kingi ähvardasid need, kes kartsid tema unistust. FBI varustas tema kodu ja hotellitoad aastaid pealtkuulamiseseadmetega, teda süüdistati kommunismis, abielurikkumises, korruptsioonis ja alkoholismis.

Lõpuks lasti ta maha.

Õhtul enne oma surma pidas ta kuulsa kõne kõigist talle tehtud surmaähvardustest.

„Ma ei tea, mis edasi juhtub. Meil on ees mõned rasked päevad. Kuid õigupoolest pole see mulle praegu oluline, sest ma olen olnud mäetipus. Ja ma ei hooli muust. Nagu iga teinegi inimene, tahaksin elada pika elu. ... Kuid ma ei muretse praegu sellepärast. Ma tahan täita lihtsalt Jumala tahtmist. Tema on lubanud mul tõusta mäetippu. Ma olen vaadanud ringi ja näinud töötatud maad. ... Nii et ma olen täna õhtul õnnelik. Ma ei muretse millegi pärast. Ma ei karda ühtegi inimest. Minu silmad on näinud Issanda tulemise au.“

Missugune viis vaadata silma oma surmale!

„Ma ei tea, mis edasi juhtub. Meil on ees mõned rasked päevad. Kuid õigupoolest pole see mulle praegu oluline, sest ma olen olnud mäetipus. Ja ma ei hooli muust. Nagu iga teinegi inimene, tahaksin elada pika elu. ... Kuid ma ei muretse sellepärast praegu. Ma tahan täita lihtsalt Jumala tahtmist. Tema on lubanud mul tõusta mäetippu. Ma olen vaadanud ringi ja näinud töötatud maad. ... Nii et ma olen täna õhtul õnnelik. Ma ei muretse millegi pärast. Ma ei karda ühtegi inimest. Minu silmad on näinud Issanda tulemise au.“

Kui sa tead piibli jutustust Moosesest, kes juhtis orjad Egiptusest välja neile töötatud maale, kuid suri vahetult enne sinna saamist, siis sa tead, et King ammutas oma usu sellest.

Mälestusteenistusel lasti lindilt ühe tema kõne osi ja paluti, et teda meenutatakse mitte tema auhindade pärast, vaid sellepärast, et ta püüdis toita näljaseid, riietada alastiolijaid, lõpetada Vietnami sõda ning armastada ja teenida inimkonda. Ta on inspireerinud teisi inimesi üle kogu maailma, näiteks peapiiskop Desmond Tutut, kes tegutses Lõuna-Aafrikas apartheidipoliitika vastu, ning tuli küsitluses kahekümneenda sajandi kõige imetletumate inimeste kohta teiseks (ema Teresa järel).

Kas sinu riik vajab niisuguseid inimesi? Minu oma küll vajab. Ükskõik kas nad tegutsevad laialt, avalikkuse ees, või vaikselt ja tundmatult – nad on kangelased.

Ja üks asi, mida Jeesus tegi maailma heaks, oli see, et ta inspireeris niisuguseid inimesi.

Miks tahta teda järgida?

Kindlasti mitte lihtsa elu pärast! Mõned teletjutlustajad väidavad, et kui sul on usku, siis

oled sa terve, jõukas ja elad seitsmendas taevas, kuid ärgem liialdagem. Kui sa jäljendad tõepoolest Jeest, siis hoolid sa tõsiselt teistest inimestest. Sa hindad andmist rohkem kui saamist ning see ei pruugi sind muuta rikkaks muus suhtes kui vaid iseloomu ja suhete poolest. Vaeste ja abivajajate eest hoolitsemine toob vahel sulle konflikte võimuga. Sa oled siis vaenlaste vastu lahke, aga see ei pruugi teha sind tähtsaks ninaks. Kuid sa võid teha teiste inimeste elu paremaks. Isegi kui sa pole kunagi kuulus ja parandad ainult mõne inimese elu, võib see ikkagi anda elule kire, eesmärgi ja rahuldustunde.

Jeesuse õpetus kutsub pidevalt üles olema suuremeelne, lahke ja kannatlik, andestama eksimusi, hoolitsema vaeste eest, seisma teiste eest. See saab arendada sinu iseloomu niisuguseid omadusi, nagu „armastus, rõõm, rahu, pikk meel, lahkus, ... ustavus, tasadus, enesevalitsus“,³ ja muuta sind paremaks inimeseks, kui sa oleksid olnud ilma selleta.

Ja see on nimelt siinses elus. Kristlik usk lubab sul surmale näkku naerda. Pärast seda, kui Kingi kord pussitati rindu ja ta jäi napilt elama, ütles ta, et saab igal hommikul peegliis surmale otsa vaadata. Ta heitis sageli surma üle nalja ja hakkas pidama oma sõpradele „matusekõnesid“, kus ütles, kui väga ta hindas neid siis, kui nad veel elus olid. Ta esitas inimestele väljakutse, et kui nad pole leidnud midagi, mille nimel tasub surra, siis pole nad leidnud midagi, mille nimel tasub elada.

Kristlik usk võimaldab tunda, et Jumal on sinuga, julgustab sind, mõjutab sinu mõtteid ja tundeid, kaitseb sind, teeb sinu jaoks plaane. See kõik kuulub tõelise isikliku suhte juurde Jumalaga.

Kõlab nagu religioossete sõnade mulin? Mitte Kingi jaoks. Kui sa püüad tõeliselt Jeest järgida, siis algab seiklus kohe.

¹ William Robert Miller „Martin Luther King, Jr“ (New York, Discus, 1968), lk 54.

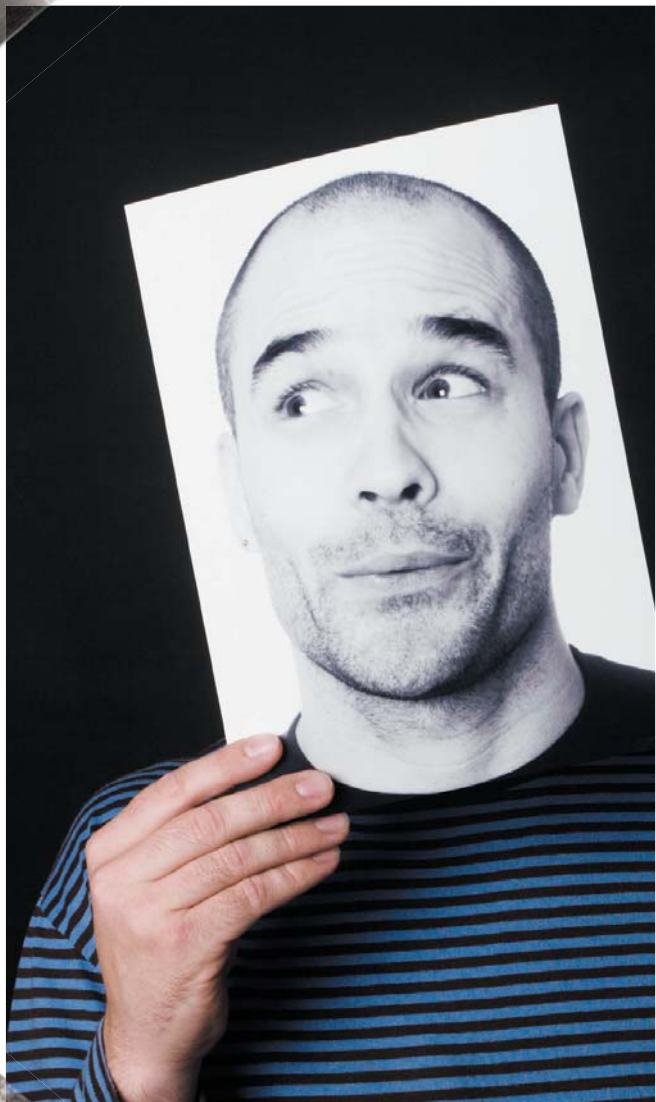
² Miller, lk 57.

³ Galaatlastele 5:22–23.

vaikeused süüitud valed

*Olen hüljanud tõe otsimise
ja otsin nüüd head fantaasiat.
Ashleigh Brilliant*

*Sa teravdad oma inimlikku
himu, kuni see võib oma ihaga
lõhestada aatomeid, sa ehitad
egosid, mis on suured kui
katedraalid, ühendad maailma
kiudoptiliselt iga entusiastliku
impulsiga, määrid isegi
kõige nürimad unistused
nende rahakarva, kullatud
fantaasiatega, kuni iga
inimene saab edasipüüdlikuks
imperaatoriks, saab iseenda
jumalaks, aga kuhu edasi? ...
õhk pakseneb, vesi muutub
hapuks, isegi mesi võtab
külge radioaktiivsuse metalse
maitse. See kulgeb aina edasi,
üha kiiremini ja kiiremini.
Kurat (Al Pacino) filmis
„Kuradi advokaat“*

Ühe kõrghoone turvamees märkab, et üks viimase korruse turvakaameratest ei näita õiget pilti. Tundub, nagu näitaks see mingi nõukogu koosolekut. Kõigil osalejatel on märkimisväärsed võimed ja nad on julmalt teravad. Juhataja, keda võib nimetada ainult superolevuseks, räägib:

„Niisiis, oleme arutanud meie edu sõdades, relvakaubanduses ja epideemiate ning oma kampaaniaid rassismi, majanduskaose ja sotsiaalse rahutuse edendamisel. Nüüd pöörame tähelepanu erilistele vaenlastele – kristlastele. Kogudus kasvab globaalselt, eriti seal, kus see on illegaalne, taga kiusatud või salajane, seega peame keskenduma sellele, mida on võimalik teha.

Kui leiате jutlustaja, kes õpetab piiblit, vaadake igal nädalal teemat ja veenduge, et inimesed, kel seda kõige enam vaja oleks, oleksid hõivatud millegi muuga – töö või lõbu sobib hästi. Või pange nad ülesööma, et nad lihtsalt suiguksid. Juhtige nende tähelepanu teiste inimeste vigadele või sundige neid jutlustajaga mõnes väikses asjas eriarvamusel olema. Pange neid kõiges kahtlema, et nad tunneksid end intellektuaalidena. Jumal ei saa piiratud mõistusele kõike ilmutada ega kõiki võimalikke kahtlusi kõrvaldada, nii et pange neid keskenduma negatiivsele ja esitama poolnutikaid küsimusi. Muutke kahtlus moeasjaks. Meie suur eelis on, et piibel piirab inimesi – see puudutab nende isekust ja pattu, liigutab südametunnistust ja käsib neil paremini elada. Me võime neid meelitada, rääkida, et neis enestes on õilsus olemas ja nad ei pea muutuma, ning nende südametunnistuse uinutada.

Pange inimesed arvama, et pole oluline, mida nad usuvad. Nimetage seda sallivuseks ja mitmekesisuse austamiseks. Pidage meeles, mida ütles vaenlane: „Te tunnetate tõde, ja tõde vabastab teid.“¹ Evangeeliumi tõde võib minna inimese sisse ja teda muuta, seepärast pange inimesed kahtlema, kas seal üldse on tõde või kas me saame seda tunnetada.

Võtke piibli osad kontekstist välja – peaaegu mitte keegi ei vaevu kontrollima või ise seda üle lugema. Kui keegi õpetab piibellikku tõde, nimetage teda sallimatuks ja kitsarinnaliseks. Julgustage äärmiselt mitmekülgseid arvamusi piiblist ja tagage, et kõige lennukamaid neist meelitatakse kui suurepäraseid ja originaalseid ning et need jõuaksid meediasse ja raamatutesse. See peaks looma otsijatele ohtralt valesid radu. Eksitage neid „eksperthinnangutega“, et nad vaenlase sõnu ise pigem ei loeks.

Pange inimesed arvama, et piiblit ei saa lugeda ilma ekspertide abita. (Ärge mainige, et suure osa sellest kirjutasid kalurid ja puusepad, ning et seda suudab mõista igaüks, kes on alandlik ja valmis tegema seda, mis seal kirjas on.) Eelkõige näidake neile, et piibel nõuab sageli ohvrit – näiteks vaestele raha andmist – ja see muutub vähem populaarseks. Pidage meeles Pauluse sõnu: „Nad ei võtnud vastu tõe armastust, et nad oleksid pääsenud“, nad ei usu tõde, sest neile „on meeldinud ülekohus“.² Las nad teeivad, mida tahavad, ja tunnevad end ikkagi religioossetena, siis väänavad nad piiblit, et saaksid kinnitada seda, mida ise tahavad.

Kas te mäletate, kuidas vastas Jeesus, kui kiusasin teda ingliski maskeerunult silmast silma? Ta ütles iga kord: „Kirjutatud on ...“ ja kasutas piiblit relvana. Sellepärast peame seda ründama.

Pange inimesed piibli Jumalat vihkama. Kui ta sekkub, nimetage teda vägivaldseks. Kui ta ei sekku, nimetage teda ükskõikseks. Rääkige neile, et piiblit sõnul laseb Jeesus inimestel igavesti põrgus põleda, piiramatuks karistuseks piiratud kuritöö eest. See paneb õiglased inimesed kahtlema Jumala õigluses ja headuses ning loodetavasti hülgavad nad piibli kui autoriteedi.

Pange kõik religioonid ühte patta, nii et Jeesuse õpetus paistaks fanaatiliseks. Hoidke inimesed religiooni suhtes niivõrd teadmatuses, et nad seda usuvad.

Propageerige ideed, et teadus on piibliga vastuolus ja et piiblit ei saa tõsiselt võtta. Kui keegi juhib tähelepanu sellele, et ajaloo suurimad teadlased on uskunud Jumalasse, tehke nägu, nagu oleks see puudutanud vaid vanamoelisi ja ebausklikke nende hulgas. Kui keegi juhib tähelepanu sellele, et suur osa tänapäeva tippteadlastest usub Jumalasse, pange inimesed naeratama ja pead raputama muidu nii tarkade inimeste veidruse üle. Pilkav naer on kõige parem maskeerimine, kui pole ühtki veenvat põhjust. Pange teadlased meedias väitma, et kõik toimus juhuslike looduslike protsesside tagajärjel, nii et pole vaja mingit Loojat. Selles loos on muidugi omad lüngad – Mis põhjustas Suure Pangu? Kuidas tekkis süsinik? Kuidas sai alguse esimene rakk? –, aga suurem osa inimesi ei pane neid tähele, kui teadlased on piisavalt prestiižikad. Korrake seda lugu igal tasemel, alates laste multikatest kuni ülikoolideni. Kui keegi sellele vastu vaidleb, pilgake neid. Enamiku jaoks on pilkav naer võimsam kui ükski argument.

Ja rääkige neile, et universumi valitsevad kindlad seadused, nii et ükskõik missugune jumal (kui see üldse olemas on) oleks nende seadustega seotud. Seega pole mingit mõtet palvetada ega imesid oodata ning piibli lood imedest kirjutasid teaduseelsete kultuuride kergeusklikud inimesed. Siis nad ei oota, et Jumal tänapäeval sekkuks.

Väitke, et Jeesus oli tähtis õpetaja, koguni imetegija, kuid mitte igavene Jumal, üks Isaga. Muutke ta tavaliseks guruks või usutervistajaks ning meelitage inimesi, et nad võivad olla temast isegi targemad, kui nad hülgavad mõned tema kõige radikaalsemadest ideedest.

Eelkõige pidage meeles, et meil pole mingit võimu isegi kõige nõrgema inimese üle, kes palub alandlikult Jumala armu ja abi. Seega eksitage neid. Seadke evangeelium kahtluse alla. Lükake inimesed äärmustesse. Pange mõned tundma, et nad on iseenesest piisavalt head ja et nende head teod teenivad ära Jumala heakskiidu. Teised pange tundma, et nad on igasuguse lootuse jaoks liiga patused, sest Jumal ei ole piisavalt andestav. Mõned pange tundma,

et nad pole midagi valesti teinud. Hoidke neid süü tunnetamiseks liiga teadmatute ja tuimadena. Pange mõned küsima, kuidas sai üks isik teiste pattude eest surra. Väitke, et Jeesus suri lihtsalt selleks, et näidata armastust, mitte kanda süüd, sest mis pahur vana jumal tahaks verd? Tehke nii, et Jumal paistaks oma seaduse igavesi põhimõtteid kaitstes ebaõiglasena.

Keskenduge eriti õpetajatele ja juhtidele. Õelge mõnele, et nad ei või iial abielluda, ja suurendage nii ohtu, et nende seksuaalsus murrab välja ebasobival moel, eriti siis, kui neil on võimu laste üle. Kui neil on perekond, hoidke neid vaesena, innustage inimesi neid kritiseerima ja hoidke neid arana. Või kui nad on populaarsed ja jõukad, pange neid inimestega raha pärast manipuleerima, nii et Jumala arm paistaks olevat kulukas, mitte tasuta. Pange neid hindama oma omandit rohkem kui ustavust ning unustama hinnalist ohvrit, mille Jeesus tõi nende eest. Mõlemad äärmused toimivad. Hoidke neid tegevuses tühistes asjadega ja poliitiliste tulekahjude kustutamisega. Vähendage nende aega pere keskel, et abielu muutuks nõrgaks ning nad oleksid afääridele avatumad, seejärel juhtige nende juurde atraktiivseid ja emotsionaalset abi vajavaid inimesi. Leidke nende nõrkused ja kasutage need ära.

Keskenduge rikastele inimestele. Pange nad raha rohkem armastama kui Jumala riiki ja nad on meil peos, ükskõik mida nad enda arvates usuvad. (See võte võib toimida samahästi ka vaeste puhul, kuid ärge raisake nende peale liiga palju aega.)

Ja loomulikult eitage minu ja enda olemasolu. See on põhimaskeerimine. Väitke, et ma olen kõigest väljamõeldud tegelane, kes esindab inimeste ihasid. Pange inimesed arvama, et kurjus on loomupärane ja alati olemas olnud. Tehke nii, et maailm paistaks ilma selleta mõeldamatuks.

Ärge unustage, miks me seda teeme. Iga inimolevus, kelle üle saame kontrolli või kelle hävitame, põhjustab valu Jeesusele ja see on meie kättemaks. Ühel päeval kisume Jumala tema troonilt maha ja anname universumi õige juhi kätte.“

Sel hetkel lülitub kaamera staatilisele sahnale ning turvamees mõistab, et kogu stseen oli kõigest unenägu.

Või siiski mitte.

¹ Jeesus, Johannese 8:32.

² 2. Tessalooniklastele 2:10–12.

TORMIHOIATUSED

Mõned inimesed väldivad uudiseid, sest need tekitavad liialt stressi.

Suvalisel päeval on Londoni ajalehe The Times esilehel artiklid finantskriisist ja võlgu olevatest riikidest, kodanikerahutustest, kus töötajad avaldavad meelt kärbete vastu, korporatsiooni juhi korrupsioonist, mitmikmõrvast, sõjakurjategija vangi saatmisest ja narkolahingust. Amsterdamis De Telegraaf kirjutab kodusõja ohvrite arvust, suure linna vaesemate osade äärmusrahvuslaste poliitilise rühmituse rassistlikust vägivallast ning kartusest, et Põhja-Korea ja teised poliitiliselt probleemsed riigid saavad tuumapommi valmistamiseks uraani. Varssavi Gazeta Wyborcza räägib rahvusvahelise laste kuritarvitajate ringi tabamisest ning selles on fotod allakukkunud reisilennuki rusudest. Los Angeles Times teatab kuritegevusest arvudes, kaasa arvatud suur ja kasvav arv igal aastal tulirelvast pihta saanud lapsi, ning rassismi avaldustest tööhõives.

Palju inimeste kannatusi. Palju probleeme, millel puuduvad lihtsad lahendused.

Loomulikult on ka rõõmsamaid artikleid ja meelelahutust, et tähelepanu hajutada, kuid paljud tõsised inimesed on mures sellepärast, kuhu maailm paistab suunduvat.

Tuumarelvad massihävitusrelvadena tekitavad ikka veel peavalu pingete tõttu läänemaailma ja araabia maailma vahel, mõned nimetavad seda uueks ristsõjaks ehk džihadiks.

Mis siis, kui pomm satub tänapäeval valedesse kättesse? (Ja kes võib otsustada, et need on valed käed?)

Tuumateadlaste arvates näitab viimse päeva kell viis minutit enne keskööd.

SÕDA

GLOBAALNE SOOJENEMINE

Mõned ennustavad, et pidevalt tõusvad temperatuurid hävitavad kogu elu Maal. Leebemad stsenaariumid on ikkagi drastilised. ÜRO raportis arvatakse, et jää sulamine Himaalajas võib ära kuivatada Aasia suurimad jõed, kaasa arvatud Ganges, Mekong ja Kollane jõgi. See võtab 2350. aastaks ära vee kolmelt miljardilt inimeselt – poolelt maakera rahvastikust.

Kui merevee tõusev tase ujutab üle suured piirkonnad maismaast, võib massiline migratsioon tekitada pingeid ja sõdu. Ja kus kasvaksid põllukultuurid?

Ühe ÜRO agentuuri sõnul põhjustavad kliimamuutused probleeme juba praegu, sest neil on seos kataastroofidega, mis on viimase kümne aasta jooksul mõjutanud umbes 2,4 miljardit inimest.

PANDEEMIAID

©www.istockphoto.com/caracterdesign

Arvatakse, et niisugune tõsine viirus nagu HIV võib muteeruda ning siis võib see nakata sama lihtsalt nagu külmetushaigused. See võib minema pühkida tohutu osa Maa rahvastikust.

Esimese maailmasõja lõpus levis üle kogu maailma hispaania gripp, haigestus iga kolmas inimene. See kestis ainult kaheksateist kuud, kuid tappis ülemaailmselt viiskümmend miljonit, võib-olla koguni sada miljonit inimest.

Mõned spetsialistid kardavad, et võivad välja kujuneda nn superbakterid ehk antibiootikumide suhtes resistentset haigustekitajad.

Maaailma Terviseorganisatsioon reageeris SARS-ile ja linnugripile (H5N1) ning kiire tegevusega sai neile tõsine piir pandud, kuid need haigused ei ole kadunud.

On veel palju viimsepäeva stsenaariume, kaasa arvatud vaeste riikide süvenev vaesus kombineerituna agressiivse fundamentalismiga maailma religioonides, mis võib viia laiaulatusliku terrorismini. Või looduskatastroofid nagu tsunamid, mis kahjustavad tuumarajatisi ja põhjustavad suuri radioaktiivseid lekkeid. Või laastavad maavärinad suure elanikkonnaga keskustes.

Kus see lõpeb? Ja mida Jumal teeb?

MAAILMA LÕPP?

Maa hävitamine pidi 2000 aastat tagasi kõlama võimatuna, sest ei olnud olemas tuumarakette, pestitsiide, autosid, kettsaage ega midagi muud, mis suudaks maailma hävitada. Ometi kirjutas kristlik prohvet Johannes, et inimesed „hävitavad ilmamaad“. (Ilmutusraamat 11:18) Tema ettekuulutus olid ta enda jaoks lukus.

Kuid kaksikümmend sajandit edasi oleme tuumaajastus ja inimestel on kümneid võimalusi, millega oma planeeti hävitada.

Pärast Hiroshima pommitamist küsis piloot: „Mida on Jumal teinud?“ Taas süüdistati Jumalat selle eest, mida tegi inimkond.

Tuumasõja viimsepäeva kell jõudis 11:59-le 1962. aastal, kui Nõukogude tuumaraketid toodi Kuubale, ning me olime täismõõdulise tuumasõja lävel. Maailm hoidis hinge kinni ja palvetas sellepärast, et lihtsalt elama jääda. 1970. ja 1980. aastad tõid poliitika, mida nimetati vastastikku tagatud hävituseks (*Mutually Assured Destruction* ehk MAD): kui „nemad“ saavad raketid teele, siis „meie“ tulistame automaatselt tagasi, nii et

lõpeb kogu elu. USA president Ronald Reagan kulutas miljardeid strateegilisele kaitsele, mida nimetati ka tähesõdade programmiks. Kuulsas kõnes nimetas ta Venemaad piibli prohvetikuulutuse „kurjuse impeeriumiks“ ning öeldavasti rääkis üks teeleevangelist: „Me võime olla põlvkond, kes näeb Harmagedooni.“ Ja me olime lähedal! Kord heitis Reagan enne raadiointervjuud nalja: „Me alustame 5 minuti pärast pommitamist.“ Nõukogude raketisüsteem oli ohuhäires, vaid mõne minuti kaugusel automaatsest käivitumisest. USA raketid olid häires sadu kordi.¹

Tuleb imestada, kui palju kordi sekkus Jumal otseselt, et päästa inimkonda iseennast õhku laskmast. Mida on Jumal teinud? Hoidnud inimkonda elus!

Johannes on kirja pannud üllatava nägemuse, kuidas Jumal hoiab tagasi sõda, katastroofe ja inimloomuse kummalist hävituslikkust:

„Ma nägin nelja ingliti seisvat ilmamaa neljal nurgal kinni pidamas **ilmamaa** nelja tuult, et tuul ei puhuks ilmamaa peale ega **mere** peale ega ühegi **puu** peale. Ja ma nägin teist ingliti. ... Ta hüüdis suure häälega neile neljale inglile, kellel oli lastud teha

kahju ilmamaale ja merele: „Ärge tehke kahju ilmamaale ega merele ega puudele, enne kui oleme pannud pitseri oma Jumala sulaste otsaesisele.“ (Ilmutusraamat 7:1–3)

Johannese nägemus muutub loogiliseks ajastul, mil maa, mere ja puude kahjustused (rohkem kui jalgpalliväljaku suurune osa vihmametsa iga *sekund*) kujutavad endast tõsist ohtu elule.

Nägemuses hoidsid Jumala inglid maad hävitavaid jõude tagasi, kuni Jumala rahva otsaesisele on pandud „pitser“. Pitser on iidne kuuluvuse märk², midagi abielusõrmuse taolist tänapäeval. Otsaesine sümboliseerib inimese otsust ja pühendumust.³ Seega mõjutab Jumal inimesi headuse suunas suhte kaudu temaga.

On ülioluline, et me oleksime rahuarmastajad. Tuumaajastul peame valima vägivallatuse ja mitteeksisteerimise vahel, nagu ütles Martin Luther King. Jeesus ütles: „Õndsad on rahutegijad.“ Ja: „Armasta oma vaenlasi.“

On ülioluline, et me hoolitseksime vaeste eest, eriti kuna vaesed riigid hävitavad kõige tõenäolisemalt oma keskkonna raha pärast.

Niisiis, kui maailm püüab iseend hävitada, tegutseb Jumal kõige olulisemas piirkonnas, mis asub meie kõrvade vahel. Inimloomus on keskne probleem ja Jumal uuendab inimesi elama oma täieliku potentsiaali kohaselt.

Mind julgustab väga see vaade Jumalale, kus ta hoiab tagasi kosmilise kurjuse tumeda jõude ja inimese hävituslikkust nii kaua, kui suudab, soovides päästa võimalikult paljusid inimesi, kavatsusega võtta neid enda riiki.

Mis riiki? Vaata järgmist peatükki.

Vang seisab pallee kohtusaalis, käed kinni

©www.bigstockphoto.com/egal

¹ Ühe uuringu aruande kohaselt oli kõigest 18-kuulise perioodi jooksul 147 raketihäiret! „Brigham Young University Studies 1985 25(1):77–90“.

² Pitseri panemise protsess hõlmab Jumala Püha Vaimu: „Kelles teiegi, saanud usklikuks, olete kinnitatud töötatud Püha Vaimu pitseriga.“ (Efeslastele 1:13) See toimub siis, kui inimene hakkab usaldama Jumalat ja toetub pigem Tema armule kui päästmise ärateenimise tegudele. Seda evangeeliumile toetumist sümboliseerib hingamispäev (2. Moosese 31:13; Heebrealastele 4:9–10) ja see on osa pitseerimisprotsessist.

³ See tähendab, et seal hoitakse Jumala õpetusi ja seadust. Vt 5. Moosese 6:8.

Kõlab nagu meie aeg?

„Paljud
tulevad minu
nime all,
öeldes: „Mina
olen Kristus.““

„Rahvas
tõuseb rahva
vastu ja
kuningriik
kuningriigi
vastu ...“

„On
näljahädasid
...“

„Paiguti on
maavärinaid
...“

„See kõik
on aga
sünnitusvalude
algus.“

©wikipedia, istockphoto, gettyimages

Jeesus, Matteuse 24:3–8

STATISTIKA

DEMOKRAATIA ON „SUURENDANUD SÕDADE ARVU MAKSUDE JA ODAVATE RELVADE ABIL“

Teadlaste väitel on sõdade arv viimase rohkem kui sajandi jooksul pidevalt kasvanud tänu majanduslikule heolule ja suuremale riigipiiride hulgale. Warwicki ülikooli analüütikud leidsid, et riikidevaheliste sõdade arv kasvas aastatel 1870 kuni 2001 pidevalt keskmiselt kaks protsenti aastas. Eelmisel sajandivahetusel, aastatel 1870 kuni 1913 oli kõigest kuus sõda aastas. Kuid kahe maailmasõja perioodil tõusis see 17 sõjani aastas, külma sõja ajal 31-ni ja 1990-ndatel 36 sõjani aastas. Uurijad süüdistasid suurenenud piiride arvu, odavaid relvi ja demokraatia levikut kogu maailmas. Nad leidsid, et kuigi maailm on oletatavasti muutunud demokraatlikumaks, on see tegelikult suurendanud riigi võimet pidada sõda ja lubada makse kasutada relvade ostmiseks. ...

„Pealegi ükskõik, kuidas seda jaotada, meil on ikka ainult üks planeet. Meie planeet on juba näinud kahte maailmasõda. Nagu see kogemus näitab, ei saa iial teada, missugused väikesed konfliktid võivad kasvada lumepallina palju ulatuslikumateks, palju surmatoovamateks sõdadeks.“ Teadlased ütlesid, et suurem osa inimesi usub, et moodsas demokraatias elamine toob rahu ja stabiilsuse. Trend hajutab ka valgustusajastu mõtlejate varem tõeks peetud arvamuse, et kui riigid saavad rikkamaks, demokraatlikumaks ja vastastikku sõltuvamaks, siis valitseb rahu.

www.dailymail.co.uk/news/article-2009355/Democracy-increased-number-wars-taxes-cheaper-weapons-say-researchers.html

„MA TULEN JÄLLE TAGASI, ÜTTLES JEEŠUS

seotud, peksmisjäljed selgelt nähtavad. On varajane hommik ja ta pole kogu öö magada saanud. Ega süüa ja juua.

Kohtuniku ümber on Rooma riigi relvastus ja sõjavägi, kuid see vang muudab ta rahutuks. Tema enda naine Claudia oli sel hommikul kirjeldanud unenägu sellest mehest ja öelnud, et Pilaatus ei teeks sellele inimesele viga.

„Kas sa oled juutide kuningas?“ tahab Pilaatus teada.

„Kas sina arvad seda?“ küsib vang. „Või on teised sulle sellest rääkinud?“

„Kas ma olen mingi juut või?“ torkab Pilaatus pahaselt, sest ta soovib ise olla see, kes küsimusi esitab. „Sinu rahvas ja ülemad on andnud sind minu kätte. Mida sa teinud oled?“

„Minu kuningriik ei ole sellest maailmast, muidu mu järelkäijad võitleksid. ... Minu riik on teisest kohast.“

Pilaatus jõllitab teda. Silmanähtavalt ei ole see mees pettur. Ega hullumeelne. Ta vaatab Pilaatusele otse silma ja räägib lihtsalt tõtt. „Nii et sa oled siis kuningas?“ küsib Pilaatus.

„Sul on õigus,“ vastab vang. „Ma tuln maailmale tõde kuulutama. Ja kõik, kes armastavad tõde, kuulavad mind.“

„Mis on tõde?“ küsib Pilaatus, kuid ta ei jää vastust kuulama. Ta läheb välja, et võita rahvahulga poolehoidu ja edendada karjääri, jättes Tõe seljataha, ahelaisse.

Pilaatus arvas, et Rooma impeerium kestab igavesti. Kõik tahavad maailma valitseda, ent ajalugu näitab, et aeg läheb edasi ja tulevad järgmised impeeriumid. Ühes varasemas impeeriumis kutsuti noor ori nimega Taaniel kuninga ette, kellele tegi muret tema halb unenägu.

„Mida sa unes nägid, majesteet?“ küsis Taaniel.

„Ma ei mäleta,“ nähvas kuningas vastuseks. „Kui sa oled prohvet, siis räägi sina mulle.“

Seda Taaniel tegigi. „Sa nägid erinevatest metallidest tehtud inimese kuju ...“

„Nii see oli!“ ütles kuningas.

„Selle kuldne pea sümboliseerib sinu kuningriiki Babülooniast. Kuid pärast sind tõuseb teine kuningriik – hõbedane rindkere. Ja seejärel järgmine, pronksist kõht. Ning siis järgmine, rauast jalad.“

Kuningale ei meeldinud see mõte üldse, seepärast ehitas ta 30 meetrit kõrge, peast jalatallani kullast kuju, väites, et tema kuningriik on igavene. Kuid me teame ajaloost, et tema kuningriik langes, selle asemele tulid pärslased, siis kreeklased ja seejärel Rooma raudne impeerium.

Taaniel jätkas. „Pärast rauast jalgu tulevad jalalabad, mis on rauast ja savist. See sümboliseerib jaotatud maailma, mida ei valitse üks võim.“ Kuidas teadis ta 550 aastat enne Kristust, et keegi ei astu võimuvaakumisse, mis jäi Rooma impeeriumist? Paljud on üritanud – Karl Suur, Karl V, Napoleon, Hitler –, kuid kõigil on see ebaõnnestunud.

Kuid Taanielil oli veel midagi lisada. „Siis rebenes lahti kivi, kuid mitte inimekääbi abil. See tabas rauast ja savist jalalabasid, purustas kuju ja puistas selle tükid laiali. Ja kivist sai suur mägi, mis täitis kogu maailma.“

Kuningas oli trooni serva peal. „Aga mida see tähendab?“

„Neil tulevastel päevadel rajab Taeva Jumal kuningriigi, mis ei hävi iial. See püsib igavesti.“

Taaniel kõneles ka kellestki „Inimese Poja sarnasest“, kes tuleb Jumala trooni ette ja kellele antakse kuningriik, mis püsib igavesti.¹

Pilaatus kuulis rahvast suure kisaga nõudmas vangi surma. Nende kohus oli küsinud temalt, kas ta on Messias, Jumala Poeg, ning ta oli vastanud: „Jah, olen, ja tulevikus näete te Inimese Poega istuvat Jumala paremal käel ja tulevat taeva pilvedel.“²

Nad mõistsid ta süüdi jumalateotuses – inimene nimetab end Jumalaks –, kuid Rooma seaduste järgi ei olnud see surma väärt. Pilaatus oli lasknud teda piitsutada ja sõdurid olid lisanud sinna omalt poolt kibuvitsadest krooni, kuningliku purpurirüü ning hoobid näkku.

Pilaatus läks tagasi rahva juurde. „Ma ei leia temal mingit süüd olevat,“ ütles ta. „Pole mingit põhjust teda risti lüüa.“

Rahvas läks metsikuks ja kisendas, et ta peab surema sellepärast, et oli end nimetanud Jumala Pojaks. Pilaatus, kes oli nüüd hirmul, oli vangi toonud tagasi oma paleesse. Vangi selg oli veriseks pekstud, kuid ta seisis kuningliku väarikusega.

„Kust sa pärit oled?“ küsis Pilaatus, kuigi nüüdseks ta juba teadis seda.

Vangil polnud ilmselgelt vaja seda öelda.

Pilaatus muutus ärevaks ja tõstis häält. „Kas sa keeldud mulle vastamast? Kas sa ei mõista, et mul on võim sind risti lüüa või vabaks lasta?“

„Sul ei ole võimu, mida sa poleks saanud ülevalt,“ vastas vang rahulikult.³

Kuid Pilaatus tahtis veelgi rohkem võimu saada, seega andis ta Tõe üle vihasele rahvahulgale ja saatis ta niiviisi ristile.

Mõne aasta pärast läks Pilaatus tagasi Roomasse, kust ta pärit oli, ning arvatakse, et seal ta ka suri.

Mõne päeva pärast läks Jeesus tagasi sinna, kust ta oli tulnud, ega sure iialgi.

Enne lahkumist ütles ta oma järelkäijatele: „Ma tulen jälle tagasi.“

Tõde tuleb tagasi, seekord mitte alandliku Galilea õpetajana, vaid Inimese Pojana, kes istub Jumala paremal käel ja tuleb taeva pilvedel. Seekord on tema kohtunik. Ja seekord on kohtu ees Pilaatus, nagu kõik, kes on kohtunud Tõega, kuid talle selja keeranud.

Täiusliku kuningriigi rajamine tähendab kohtumõistmist nende üle, kes seda ohustaksid. See kohtunik, kes ise kannatas ebaõiglust, on absoluutselt õiglane. Tema armastuse seaduse rikkumine on hukatuslik ja vastuhakkajad ei ela tema uues riigis. Tal ei ole kohta nende jaoks, kes ei austa teda või kahjustavad teisi inimesi mõrvamise, abielurikkumise, varastamise, valetamise või himustamisega. Nende karistus on pimedus ja häbi, äraolek ja igavene mitteeksisteerimine.

Kes siis saavad tema riiki?

Seal on üks röövel. Jeesus suri kahe röövli kõrval, kes pilkasid teda, et kui ta on Jumala Poeg, peaks ta nad ristilt alla aitama. Jeesus eiras rünnakut ja lihtsalt palvetas oma vaenlaste eest, isegi sõdurite eest, kes teda ristile naelutasid. Ta lohutas oma sõpru ja leinavat ema, kes oli seal, et teda lohutada. Nähes, kuidas Jeesus käitus, kahetses üks röövlitest oma sõnu ja vabandas. Ta vaatas Jeesuse poole ja ütles: „Issand, mõtle minu peale, kui sa tuled oma kuningriiki.“

Jeesus nägi kohe, et mees mõtles seda tõsiselt. Kuigi tal olid ainult loetud tunnid elada, kuulas ta Jumalat ja kahetses viimaks. Jeesus ütles: „Ma ütlen sulle täna, et sa oled minuga koos paradiisis.“⁴

Jeesus ei läinud tol päeval paradiisi. Ta läks hauda. Röövel ei läinud tol päeval paradiisi, tegelikult kannatas ta veel järgmise päevani, võib-olla isegi kauem, enne kui suri.

Kuid ta suri Jeesuse töötusega, et ta saab paradiisi.

Tundub oluline küsida, miks.

Sellepärast, et ta palus Jumalalt teenet, mida ta ei olnud ära teeninud.

Ka mina saan seda teha. Ma tean, et õiglane ja täiuslik inimene anti kohtu alla ja mõisteti surma, kuid mitte oma pattude pärast. Minu pattude pärast. Ma tean, et ta suri surma, mida ta ei olnud ära teeninud. Minu surma. Nii saan mina elada elu, mida ma ei ole ära teeninud. Tema elu. Ja kohus langetab otsuse – kuigi olen täiel määral ära teeninud surmanuhtluse –, et olen täiuslik. Tema kohtuotsuse.

Jeesus näitab oma headust neile, kes usuvad tema headust. Ta ütles: „Teie süda ärgu ehmu. Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse. Minu Isa majas on palju eluasemeid. ...Ma lähen sinna teile aset valmistama. ...“ Ta rääkis nagu peigmees, kes lahkub, et ehitada oma pruudile maja, ja kes kavatseb tulla ja pruudi pulma viia. „Ma tulen jälle tagasi ja võtan teid kaasa enese juurde, et teiegi oleksid seal, kus olen mina.“⁵ Koos olemine on kõige toredam asi.

Missugune saab olema tema kuningriik? Missugune oleks maailm, kui seda valitseb Jeesus?

Maailmas, mida valitseb tervendaja Jeesus, ei ole enam haigusi ega valu. Ei mingit AIDSi, mitte ühtki vähki surevat noort, ühtki leukeemiaga sündinud last ega valutavate põlvedega vanainimest. Oma esimesel külaskäigul kohtas Jeesus meest, kes oli sündinud pimedana.⁶ Jeesus puudutas teda ja äkitselt tundis ta ära, mida tähendab sõna *punane*, ning nägi nägusid, mida ta oli ainult puudutanud. Ta vaatas pilku, milles väljendus armastus tema vastu. Nii et ma arvan, et me kõik tunneme end noore, tugeva ja fantastilisena ning naudime elu oma toredas kehas.

Maailmas, mida valitseb eluandja Jeesus, on matused ajalugu. Inimesed, kes on tuhandeid aastaid maapõrmus maganud, hüppavad hauast välja nagu Jeesus tol pühapäeva hommikul.

Maailmas, mida valitseb rahutegija Jeesus, ei kannata noored enam kehaliste ega vaimsete haavade pärast. Pole enam ühtki last, kel oleks puuduva jala asemel püss karguks. Pole enam vihkamist ja kättemaksu. Inimajud, mis on välja töötanud uusi mooduseid inimeste tapmiseks – 6% teadlastest tegeleb relvadega –, saavad tegeleda mänguasjadega.

Maailmas, mida valitseb õpetaja Jeesus, ei ole enam teadmatust ega ebausk. Keegi ei jää ilma õppimise lõbust. Kõik arendavad oma mõistuse tasemele, mida nad ei ole suutnud ette kujutada.

Maailmas, mida valitseb looja Jeesus, ei ole looduses enam vägivalda ega kannatusi. „Lõvi lebab tallega koos. ... Nad ei tee viga ega hävita.“ Pole enam tsunamisid, pole ohtlikke metsloomi, pole enam küttimist.

Ja nii edasi ja ikka edasi.

Ja nii hakkam mõistma, miks õpetas Jeesus inimesi palvetama: „Sinu riik tulgu, sinu tahtmine sündigu nagu taevas, nõnda ka maa peal.“⁷

Sündigu see varsti, palun, Jeesus. Ja pea mindki meeles.

MA ARVAN.
ET ME KÕIK
TUNNEME END
NOORE.
TUGEVA JA
FANTASTILISENA
NING NAUDI
ME ELU OMA
TOREDAS
KEHAS.

¹ Loe Taanieli 2 ja 7:13–14.

² Matteuse 26:64.

³ Vt Johannese 19.

⁴ Luuka 23:43.

⁵ Johannese 14:1–3.

⁶ Vt Johannese 9.

⁷ Matteuse 6:10.

Suur laatus

Juhiks saada soovijal on poolehoidu võitev isiksus, kraad eliitülikoolist ja hoolikalt läbimõeldud juhtlauseid, mis puudutavad meie unistusi. „Edasi, aina edasi, mitte tagasi.“ „Jah, me suudame.“ „Muutus, millesse saame uskuda.“ „Ma palun teil uskuda.“ Me saame muuta maailma kõigest uut ilmalikku messiat valides.

Mõne aasta pärast inimesed aduvad, et nende probleemid ei ole imepäraselt lahenenud. Juht võib ette näidata mõned saavutused, kuid me näeme ikka veel sotsiaalseid pingeid, vaesust, rassismi, mitterahuldavates tingimustes koole ja haiglaid, ebaõiglasi sõdu, korruptsiooni, murtud lubadusi, häid kavatsusi, mis ei ole täitunud.

See on inimolemus. Mida me ootasime, kas Messiat?

Miks me paneme niisugused lootused inimestele, kes ei suuda lubatud ellu viia, kui samas Jumala valitud juht täidab kõik, mis on tema kohta kirjutatud? Jeesus ilmub ja täidab uskumatult üksikasjalikult umbes 300 ennustust, mida prohvetid olid tema kohta ette kuulutanud. Ta töötab meile uut maailma ja kuigi me ei ole seda veel näinud, annab tema senine aruanne meile põhjust uskuda, et ka see täitub.

Ma tahaksin olla surnuaias, kui see juhtub.

Maapind avaneb, hauakivid lähevad ümber ja haudadest tulevad välja inimesed. Nad on terviklikud inimesed, mitte vaimud, ja neis pole mitte midagi kummituslikku. Nad on tugevad, noored, võimatult hea väljanägemisega ja lihastes inimesed.

Kujuta ette, kuidas suur perekonna hauakamber praguneb lahti ja kümned inimesed vaatavad üksteisele otsa – lapsed, vanemad, vanavanemad, vanavanavanemad –, hämmastunud, et nad on üldse elus, ja pealegi koos. Nad räägivad kõik korraga,

MIS TUNNE
ON VAADATA
SEDA SUURT,
LAHKET NÄGU?
TAL POLE
VAJA SÖNAGI
LAUSUDA. TA
LIHTSALT
TUNNEB SIND
JA KINGIB
SULLE SELLE
SALAJASE
NAERATUSE,
NAGU OLEKSI
SA TEMA
LASTEST
AINUS.

kallistavad, näpistavad ennast veendumaks, et tegemist pole unenäoga, ning naeravad rohkem kui kunagi enne.

Hauda katval kivil on teiste kõrval kiri „Maria Johanson, 1802–1803“. Kuid nüüd see praguneb ja väike tüdruk, alles väikelaps, rändab ema sülest isa sülle ning siis õdede ja vendade sülle. Nad ootavad kannatamatult, et näha, kuidas ta kasvab suureks ja elab oma elu kaunis maailmas.

Sõjaväelase vormis mees naeratab, nähes suurt, tugevat poega, keda ta pole kunagi kohanud.

Naisele, kes läks õpetama vaesesse, ohtlikku riiki ja kaotas sünnitusel lapse, paneb ingel lapse kätele.

Mõned inimesed on üksinda, nad on ainsad oma perest või kogu linnast. Peagi on nad gruppides, nagu nad kuulusidki kokku.

Tüdruk, kellel oli olnud Downi sündroom, näeb välja teistsugune, kuid siiski eksimatult enda moodi. Ta vestleb intelligentselt oma vennaga ja mõlemad on ikka veel üllatunud ega tea, kuhu vaadata. „Kõik on selgem ning ma tunnen, et ajus on kõik kiirem ja elavam,“ ütleb tüdruk.

„Minul on sama tunne,“ vastab tema vend.

Võib-olla on seal sinu vanavanaema, hüpleb ja naerab nagu noor neiu, ning sinu vanavanaisa ulatab talle roosi.

Ainult sekundid varem on taevast leegitsenud Jumala ligiolust. Ta tuli taevast alla „sõjahüüu, pearingli hääle ja Jumala pasuna saatel“.¹ Võimas hääle ja pasunaheli katkestasid kõik vestlused ning sulgesid kõik väärt-paberiturud, lõpetasid kõik spordivõistlused ja õppetunnid. Kõigi silmad vaatavad.

Sõdurid, kes lõid Jeesuse naeltega ristile, teavad nüüd, kes ta oli.²

Pilaatus ei saa tõest kõrvale põigelda. Ta langetab pea ja nutab kahetsusest, samal ajal vaatab tema naine õhinaga üles. Ta tunneb oma mehest puudust.

Rahvahulgad nutavad ja uluvad. „Miks ei tegutsenud ma selle järgi, mida ma teadsin?“ Nende kahetsus ja lein on kirjeldamatu. Lõpmatu rõõm, ja nemad kaotasid selle. Mille nimel?

Siis märkad sa, et su jalad tõusevad maast lahti. Sind tõmmatakse üles õhku, et kohtuda Jumalaga.³ Isiklikult. Mis tunne on vaadata seda suurt, lahketa nägu? Tal pole vaja sõnagi lausuda. Ta lihtsalt tunneb sind ja kingib sulle selle salajase naeratuse, nagu oleksid sa tema lastest ainus.

Kui maa allpool järjest väiksemaks jääb, tunned sa, et kõik vead, mida sa kunagi teinud oled, on unustatud ja tähtsusetud. Kõik kannatused tunduvad kaduvat, valu ei ole enam. Sa tuled veel tagasi, kuid Maa on siis muudetud ja ka sina oled muudetud.

Sa mõtled Pauluse sõnadele: „Vaadake, ma ütlen teile saladuse ... meid kõiki muudetakse, äkitselt, ühe silmapilguga, viimse pasuna hüüdes, sest pasun hüüab ja surnud äratatakse üles kadumatutena.“⁴

Sa märkad, et sinust allpool ei ole kõik tulemas. Mõned on eiranud Jumalat, eiranud armastust ja tõde, püüdnud teha näo, et need pole olulised. Nad kisendavad mägede, le

et need langeksid nende peale ja varjaksid neid troonil istuva Kuninga pilgu eest „ning Talle viha eest“.⁵ Viha ei ole tavaline Talle puhul, kes ohverdadi, et võtta meilt süü ja patu tagajärjed. Kuid Talle viha on praegu vajalik, et saada lahti kurjuse maailmast ja neist, kes on kangekaelselt sellest kinni hoidnud.

Sätendavad suurfirmade pilvelõhkujad varisevad rusudeks. Tuli hävitab majad ja autod, mille nimel mõned inimesed on elanud.

Kaasa ei võeta kellegi rahakotti. Ainult inimesed.

Sa vaatad alla ja näed tuld. Elavat, voogavat, täpset. Siis on see möödas.

Sinuga koos tõuseb õhku arvutu hulk inimesi.

Sa aina vaatad, kui kaunid nad on. Sa püüad mõistatada riiete järgi, kust nad pärit on. Mõned on riietatud 1650-ndate Euroopa stiilis, teised on 2012. aasta Hiinast, mõned Kaldea Uurist tuhandeid aastaid enne Kristust. Nad naeratavad. Vaatavad üles. Nad teavad, keda nad on oodanud. Nad oleksid seda nagu teadnud. Täna, kui nad olid oma hauas surnud, kuulsid nad tema häält, häält, mida nad olid elus olles kuulnud.

„See on meie Jumal,“ ütlevad nad. „Me usaldasime teda ja ta päästis meid. Me oleme igavesti õnnelikud.“⁶

„Ärge pange seda imeks. ... Tuleb tund, mil kõik, kes on haudades, kuulevad tema häält ning tulevad välja. Need, kes on teinud head, tõusevad üles ja elavad. Need, kes on teinud halba, tõusevad üles üksnes hukkamõistmiseks,“ ütles Jeesus.⁷

¹ 1. Tessalooniklastele 4:16.

² Ilmutusraamat 1:7.

³ 1. Tessalooniklastele 4:17.

⁴ 1. Korintlastele 15:51–52.

⁵ Ilmutusraamat 6:16.

⁶ Jesaja 25:9.

⁷ Johannese 5:28–29.

photo: Dragana Selaković-Duval

Sina igavikuis

Üks hõimupealik Uus-Guineast kutsuti New Yorki ÜRO kohtumisele. Kui ta koju tuli, läks ta väikesesse mägikülasse, mille elanikud ei olnud kunagi reisinud, ja püüdis neile oma reist rääkida.

„Ma kõndisin linna, seejärel istusin suurde kanuusse, mis lendab nagu lind,“ jutustas ta. „Siis oli suur vesi, laiem kui tuhat jõge, kuid me ületasime selle ilma sõudmata ühe päevaga. Me jõudsimme miljoni hütiga külasse, kus paljud inimesed on roosad, mõned kollased ja mõned tavalist värvi. Siis sõitsin hütiga, mis liigub piki mustast kivist radu. Me jõudsimme väga suure hütini, nagu 100 hütti üksteiste otsa laotud. Üks väike hütt ronis väga suure hüti seina pidi üles nagu sisalik ja viis meid üles. Üleval nägin mägedest kaugemale. Istusin seal pilvede keskel koos paljude riikide külavanematega. ...“

Inimesed ütlesid, et ta valetab või on segi läinud, ning peksid ta vaeseomaks. See oli liiga erinev kõigest sellest, mida nad olid kunagi kogenud.

Piibli prohvetitel on sarnane probleem. Nad räägivad inimestele, missugune on hauatagune elu nägemustes, mis nende sõnul on pärit Jumalalt, kuid suurem osa ei suuda seda ette kujutada. „Vaadake, ma ütlen teile saladuse,“ kirjutab üks. „Ükski silm ei ole näinud ja ükski kõrv ei ole kuulnud ja keegi ei suuda täielikult ettegi kujutada asju, mille Jumal on valmistanud.“¹

Niisiis, mida nad räägivad?

Nad räägivad, et meie keha on siis tohutult palju parem.²

Nad räägivad, et me ei pea enam kannatama. Mitte kunagi.³

Nad räägivad, et mitte keegi ei sure enam.⁴

Nad räägivad, et Maa loodus on siis täiuslik, ilma vägivalja ja ohtudeta.⁵

Kõige raskem on ehk ette kujutada seda, mida nad räägivad inimeste kohta: et nad kohtlevad üksteist kogu aeg armastuse ja lugupidamisega. Kujuta ette tsivilisatsiooni, kus pole kunagi olnud lahutust, sõda, mänguväljakul kiusamist, rassistlikke märkusi.

Inimesed suhtlevad üksteisega sügava austuse ja lahkusega. Kujuta ette, et sa ei karda olla see, kes sa tegelikult oled, ning näitad maailmale tõelist ennast, kõige varjatumat ennast, kartmata kõrvaletõrjumist või hukkamõistu.⁶ Kujuta ette, et suudad armastada teisi inimesi ilma suurema pingutuseta ning hindad nende individuaalsust ja erinevusi. Kujuta ette suhet, mis ei valmista iial pettumust ega tee kogemata haiget.

Mida sa siis teeksid?

Lihtsalt vaatled ilu? Kõik sinu meeled töötavad nüüd täieliku eraldusvõimega, nii et kõigepealt tundub sulle, et kõik on valjem, maitsekam, värvilisem ja lõhnavam, kui sa iial oled kogenud. Seda on peaaegu liiga palju, kuid sa ei taha lõpetada, sest mõistad, et selle hetkeni olid sa olnud ainult poolenisti elus.

Võib-olla tahad sa elada koos elevantidega ja jälgida nende elu, õppida mõistma nende suhtlemist.

Sa võid tähistada oma 1200. sünnipäeva lahel tuulelohega surfates.

Sa võid kuulata J. S. Bachi esitamas oma värskeimat heliloomingut.

Sa võid õppida Aafrika laulude sõnu ja liigutusi stiilis ja keeles, mida sa kunagi varem pole kuulnud.

Jalutagem tormisel päeval rannal, kus pole mingit saastet, kus iga tavaline hingetõmme tundub paremana kõige meeldivamast kogemusest, mida mäletad sellest elust.

Meil ei hakka kunagi igav. Kui peame ootama viisi minutit sõpra, vaatame muru ja mõistame, et iga rohulible on kunstiliselt kujundatud, tehniliselt täiuslik hapnikutehas. Või vaatame üles ega suuda uskuda, kuidas kõige suurem galaktika liigub elegantselt nagu balletis, osalt selleks, et hoida meid elus, ja osalt sellepärast, et meid lihtsalt oma iluga hämmastada ja aidata meil tunda taevase Isa armastust, kes rajas meile kõige toredama mänguväljaku – universumi.

Kas keegi soovib tennisit mängida? Esimene serv lendab sinu poole 400 km/h, sinu jalad on ideaalses asendis ja käsi liigub vapustava jõuga, lüües palli tagant käe ülitäpselt nurka. Sa loodad, et su sõber saab selle kätte, ja saabki, kuid vaevu, nii et tema kingatallad suitsevad kergelt. Ta tulistab selle tagasi joont mööda ja sa oled juba valmis, kuid pall riivab võrgupaela ja lendab meetri jagu kõrgemale. Kohe kui mõistus seda märkab, hüppab keha õhku, tundes naudingut igast täieliku kontrolli all olevast lihastest. See jätkub tundide viisi ning keegi ei hooli, kes võidab, sest siin maailmas on peamine armastus.

Ehita kivimaja uduse järve äärde, raja endale aed ja kutsu sõbrad külla igasuguseid puuvilju proovima.⁷

Vestle mõne ajaloo kõige paeluvama inimesega. Ma tahan korraldada lõunasöögi William Wilberforce'iga, kes aitas vabastada orjad, ning doktor Martin Luther Kingiga, kes tegutses afroameeriklaste ja vaeste võrdsete õiguste nimel. Kujuta ette elulugude jagamist kellegagi, kes elas mõnes teises sajandis.

Kohtu abielupaariga, kes töötas alamakstult vabrikus, et valmistada lääneosariiklastele jalanõusid. Nad räägivad, et tahtsid koolis käia, kuid ei saanud seda endale lubada. Nüüd andis Jumal neile loodusteaduste õppetunni mesilaste kohta – ta muutis nad pisitillukeseks ja lasi jälgida, kuidas korjatakse õiest õietolmu. Nad ootavad kannatamatult järgmist õppetundi.

Ole üksinda, millal iganes sa tahad, kuid sa ei ole enam kunagi üksildane.

Sa ei väsi iial. Meile on öeldud, et siis ei ole enam ööd.⁸ Kujuta ette, et sul on piisavalt energiat, ilma et sa vahepeal magaksid.

Siis saab olema mõõtnatult rohkem rõõmu, rohkem rahuldust pakkuvat, kui me suudame praegu ette kujutada.

Ja mis on kõige suurem rõõm? Saame tunda Jumalat, kõige külgetõmbavamast ja võluvamat olevust, kes üldse eksisteerib. Piibel ütleb, et me näeme tema nägu.⁹ (Ma arvan, et ma võin alguses veidi jõllitada ega suuda oma pilku ära pöörata, sest tahan teda ära tunda.)

Tõenäoliselt on väga paljudel talle keerulisi küsimusi, millest suurem osa algab sõnaga „Miks?“ „Miks sa lubasid mu emal nii noorelt surra? Miks sa lubasid mu kodumaal raevutseda sõjal? Ma ootan kannatamatult Jumala vastust, sest tema jälgib iga inimese elu üksikasjalikku kulgu ning selgitab, kuidas ta püüdis tuua iga inimese armastuse, tõe ja õnne juurde isegi siis, kui me eirasime Jumalat ja ekslesime endale meeldivatel teedel, kasutades oma vaba tahet väärtalt. See on keeruline vastus, mis jälgib meie ajaloo üksikasju ja näitab meile isegi seda, mis oleks võinud juhtuda. Selleks võib kuluda sadu aastaid, kuid siis on meil piiramatult aega ning prohvetid räägivad meile, et Jumal võtab aega anda vastuseid, mis rahuldavad isegi kõige kriitilisemat mõtlejat – Jumal tegi absoluutselt kõige lahkema ja parema võimaliku igähe elus. Üks prohvet kirjeldab, kuidas suur hulk vabu, mõtlevaid inimesi ütleb Jumalale, et nende arvates on ta inimesi kohelnud õiglaselt ja lahkelt ning et neil on hea meel, et tema valitseb universumit.¹⁰

Me võime lihtsalt soovida tänada teda, kes tegi kõik enda ja meie heameeleks ning kes ei taha midagi muud rohkem kui meie armastust ja õnne. Igaveseks.

„Ükski silm ei ole näinud, ükski kõrv ei ole kuulnud ja ükski mõistus ei suuda isegi ette kujutada seda, mida Jumal on valmistanud neile, kes teda armastavad, kuid Jumal on ilmutanud meile seda oma Vaimu kaudu.“ (1. Korintlastele 2:9–10, autori ümbersõnastus)

„Ingel ütles mulle: „Need on ustavad ja tõelised sõnad. Issand, kes inspireeris prohveteid, saatis oma ingli näitama oma sulastele, mis varsti sünnib. Ja vaata, ma tulen pea!““ (Ilmutusraamat 22:6–7, autori ümbersõnastus)

¹ Paulus, 1. Korintlastele 15:51; 2:9.

² Vt Filiplastele 3:20–21.

³ Jesaja 25:8; Ilmutusraamat 7:17; 21:4.

⁴ Ilmutusraamat 21:4.

⁵ Jesaja 11:9; 65:25.

⁶ 1. Korintlastele 13:12.

⁷ Jesaja 65:21–22; Amos 9:14.

⁸ Ilmutusraamat 21:25; 22:5.

⁹ Ilmutusraamat 22:4.

¹⁰ Ilmutusraamat 15:3–4.

Elva	Palu tee 2	
Haapsalu	Endla 4	haapsalu.advent.ee
Jõgeva	Pargi 23	
Jõhvi	Uus 3	ida-viru-asd.org
Keila	Jaama 18	keila.advent.ee
Kuressaare	Uus 45	kuressaare.advent.ee
Narva	Rakvere 4	sda-narva.info
Paide	Uus 7	paide.advent.ee
Põltsamaa	Kreutzwaldi 1	poltsamaa.advent.ee
Pärnu	Karja 3	parnu.advent.ee
Rakvere	Pikk 33	rakvere.advent.ee
Rapla	Põllu 6	rapla.advent.ee
Sillamäe	Tallinna mnt. 13	ida-viru-asd.org
Tallinn (eesti)	Mere pst. 3	tallinn.advent.ee
Tallinn (vene)	Mere pst. 3	www.adventist.ee
Tartu	Lille 18	tartu.advent.ee
Türi	Koidula 34	tyri.advent.ee
Valga	Aia 11	
Viljandi	Uku 11A	
Võru	Linda 1A	

Kirik on koht,

kus inimene võib leida teekaaslast, kes jagavad rännakuraskusi ja muret. Kirik on koht, kus ammutame jõudu ja rõõmu elukoorma kandmiseks. Kirik on koht, kus saame teadmisi, miks on maailm meie ümber selline, nagu see on, ja kuhu me lõpuks välja jõuame.

**Tule jagama,
leidma ja teada
saama!**

Adventkogudused

Kümme käsku

Loron Wade

Milline hämmastav areng universumi mõistmises... kuid endiselt on maailm nälja, vägivalla ja türannia mängumaa. Äkki sellepärast, et ajastu suurimad probleemid ei ole teaduslikud, vaid moraalsed?

Jeesuse jalge ees

Doug Batchelor

„Kedagi, kes mind armastaks.“ See oli kõik, mida ta soovis – kõik, mida keegi üldse tegelikult soovib. Avasta värske vaatenurk hellale, armastavale Päästjale, kes pakub meile minevikku hukka mõistmata uut tulevikku, kui jääme Maarja Magdaleena kombel Jeesuse jalge ette.

Kas PIIBLIT saab ikka veel uskuda?

Bryan Ball

Enam kui 400 aastat tagasi riskisid inimesed oma eluga, kui nad tõlkisid ja paljundasid emakeelseid Piibleid. Kas selline ohvrimeelsus oli seda väärt? Ja kas sellel on mingit tähtsust tänapäeval?

pood.advent.ee
Kogudustest, vt lk 63.

Tule meiega matkama!

Oled alati tahtnud loodusesse minna, kuid ei leia sobivat seltskonda, kellega koos seda teha?

Siis on Kristlikud Matkad just Sinu jaoks! Meie eesmärk on ühitada põnevad matkad ja kristlik elustiil, luua uusi ja tugevdada olemasolevaid sõprussidemeid.

matkad.advent.ee
fb.com/matkamine

